

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Enheden for EU og internationale forhold

Den 26. februar 2015

FVM 376

SAMLENOTAT

Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 16. marts 2015

1. (Evt.) Forslag til Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EU) 2015/104 for så vidt angår visse fiskerimuligheder for havbars og tobis
- *Politisk enighed/vedtagelse*
KOM(2015) 41

Side 2

2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. XXX/XXX [forordningen om offentlig kontrol] og om ophævelse af forordning (EF) nr. 834/2007,

Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomisk og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Handlingsplan for fremtidens økologiske produktion i Den Europæiske Union og

Henstilling til en Rådsafgørelse om at bemyndige Kommissionen til at indlede forhandlinger om aftaler mellem den Europæiske Union og tredjelande i forhold til handel med økologiske produkter

- *Udveksling af synspunkter*

KOM(2014) 180, KOM(2014) 179 og KOM(2014) 178

Side 6

3. Forenkling af den fælles landbrugspolitik
- *Udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 22

4. Status for gennemførelse af reformen af den fælles landbrugspolitik
- *Udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 26

5. Status for internationale forhandlinger på landbrugsområdet
- *Udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 32

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

den 16. marts 2015

1. (Evt.) Forslag til Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EU) 2015/104 for så vidt angår visse fiskerimuligheder for havbars og tobis KOM(2015) 41

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har fremlagt et forslag til ændring af Rådets forordning om fastsættelse for 2015 af fiskerimuligheder for EU-fartøjer og for tredjelandsfartøjer i EU-farvande for så vidt angår havbars. Formålet med forslaget er at fastsætte en fangstbegrænsning på tre havbars pr. person pr. dag i det rekreative fiskeri. Bestemmelserne supplerer de hastebestemmelser, som Kommissionen har vedtaget for visse erhvervsfiskerier i det nordøstlige Atlanterhav. Forslaget er suppleret med et non-paper fra Kommissionen om TAC'er¹ for tobis for 2015 og fordeling af EU's rådighedsmængder til medlemsstaterne (kvoter) for fiskeriet efter tobis, en korrektion af kvoten for dybhavsrejer i EU-delen af Nordsøen, og kvote for atlantisk-skandinavisk sild.

Baggrund

Kommissionen har den 29. januar 2015 fremlagt forslag til Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EU) 2015/104 om fastsættelse for 2015 af fiskerimuligheder for havbars. Forslaget er oversendt til Rådet den 30. januar 2015 i en dansk sprogudgave.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 3 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Forslaget forventes sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. marts 2015 med henblik på politisk enighed/vedtagelse.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af EU's fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Rådet (landbrug og fiskeri) opnåede i december 2014 politisk enighed om en forordning med fastsættelse for 2015 af fiskerimuligheder i EU-farvande og for EU-fartøjer i visse andre farvande for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande, der er omfattet af internationale forhandlinger eller aftaler. Forordningen blev endeligt vedtaget i januar 2015.

Havbars

I sit forslag til forordning (EU) 2015/104 om fiskerimuligheder for 2015 inkluderede Kommissionen foranstaltninger, der tager sigte på at beskytte bestanden af havbars i det nordøstlige Atlanterhav. I juni 2014 offentliggjorde Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES) videnskabelig rådgivning om denne bestand, som har været i stærk tilbagegang siden 2012. Dertil

¹ TAC = Total Allowable Catches = samlede tilladte fangstmængder.

kommer, at de gældende nationale foranstaltninger til beskyttelse af havbars ifølge Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri (STECF) generelt har vist sig at være ineffektive. Havbars er en langsomt voksende art, som bliver sent kønsmoden. Fiskeridødeligheden for denne bestand er i øjeblikket fire gange så høj, som det niveau, der skal til for at sikre et maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY).

Kommissionens forslag omfattede en fangstbegrænsning for rekreative fiskere (én havbars pr. person pr. dag) og en række foranstaltninger, der er rettet mod erhvervsfiskeriet efter denne bestand. Disse foranstaltninger blev ikke vedtaget af Rådet og indgår derfor ikke i Rådets forordning om fiskerimuligheder for 2015.

Kommissionen har nu på grundlag af artikel 12 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1380/2013 om den fælles fiskeripolitik (grundforordningen) vedtaget hasteforanstaltninger, der tager sigte på hurtigst muligt at reducere fiskeridødeligheden for havbars i det nordøstlige Atlanterhav². Disse foranstaltninger er rettet mod erhvervsfiskeriet efter havbars, og indebærer et forbud mod fiskeri efter havbars med pelagiske trawlredskaber med en masketørrelse på 70 mm eller større i gydeperioden fra 1. januar – 30. april 2015.

I betragtning af det rekreative fiskeris bidrag til fiskeridødeligheden for denne bestand er det opfattelsen, at der i forordningen om fiskerimuligheder for 2015 bør indføres en fangstbegrænsning for rekreative fiskere på 3 havbars pr. person pr. dag i flere havområder blandt andet i Nordsøen syd for Hanstholm (område IVb).

Supplerende non-paper fra Kommissionen

Kommissionen har fremlagt et non-paper, hvori forslaget suppleres med yderligere elementer, hvoraf de væsentligste er følgende:

Tobis

Forordningen om fiskerimuligheder for 2015 indeholdt, som ventet, ikke TAC'er for tobis for fiskerisæsonen 2015, da den videnskabelige rådgivning ikke forelå.

I Kommissionens non-paper suppleres forslaget med TAC'er og kvoter for tobis i de 7 forvaltningsområder for 2015, efter ICES (Det Internationale Havundersøgelsesråd) har offentliggjort sin rådgivning den 23. februar 2015. Tobissæsonen forudsættes ifølge forordningen om fiskerimuligheder nr. 2015/104 påbegyndt den 1. april 2015.

Ifølge ICES rådgivning kan TAC for tobis udgøre:

- Højst 133.000 tons i Dogger Banke området (område 1)
- Højst 29.000 tons i sydøstlig Nordsø (område 2)
- Højst 370.000 tons i central-østlig Nordsø (område 3)
- Højst 5.000 tons i form af en monitoringskvote i central-vestlig Nordsø (område 4)
- 0 tons i Viking og Bergen Bank områder (område 5)
- Højst 219 tons i Kattegat (område 6)
- 0 tons i Shetlandsområdet (område 7).

² Jf. Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2015/111 af 26. januar 2015.

Dette giver en samlet ICES rådgivning på 537.219 tons. Heraf forventes det, at EU's del af TAC-rådgivningen kan blive ca. 357.219 tons inklusiv monitoringskvoten i område 4, hvoraf Danmarks andel udgør ca. 336.964 tons.

Område 3 er hovedsageligt beliggende i norsk farvand, men inkluderer også Skagerrak og andre EU-farvande i Nordsøen.

Dybhavsrejer

Kommissionens non paper indeholder en korrektion af TAC for dybhavsrejer i Nordsøen (EU farvande i IIa og IV), idet den ved en fejl var baseret på en TAC der var gældende for den norske del af Nordsøen. TAC nedjusteres således fra 3.270 tons til 2.446 tons. Dermed fastsættes TAC uændret i forhold til 2014.

Atlantisk-skandinavisk sild

Ved Kommissionens non paper suppleres forslaget med en opdatering af TAC for atlantisk-skandinavisk sild. Ved kyststatsforhandlingerne om atlantisk-skandinavisk sild for 2015 blev man enige om en TAC på 283.013 tons, men forhandlingerne brød sammen for så vidt angår kvotefordelingen. Kyststaterne vil herefter fastsætte unilaterale kvoter for atlantisk-skandinavisk sild. Kommissionen forventes at foreslå en kvoteandel til EU i lighed med tidligere år på 6,51 % af TAC'en, hvilket svarer til en kvote på 18.424 tons. Danmarks andel heraf udgør 34 %, svarende til 6.314 tons.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Fastsættelse af TAC og kvoter for tobis har på kort sigt erhvervsøkonomiske konsekvenser. Danske fiskeres samlede fiskerimuligheder for tobis var på ca. 195.500 tons i 2014. Der forventes en stigning i fiskerimulighederne i 2015, som kan indebære en stigning i bruttoindtjeningen i tobisfiskeriet. Konsekvenserne for bruttoindtjeningen vil imidlertid blandt andet afhænge af den samtidige udvikling i afsætningspriserne samt omkostninger, ikke mindst brændstof, og fiskerimønstre.

Høring

Sagen har været i høring § 5-udvalget (fiskeri) og § 7-udvalget (rekreativt fiskeri).

Danmarks Fiskeriforenings Producentorganisation (DFPO) lægger stor vægt på, at TAC/kvoterne for tobis kommer på plads, så fiskeriet har mulighed for at komme i gang fra den 1. april 2015, så hele fiskesæsonen kan udnyttes.

Marine Ingredients Denmark støtter, at fiskerimulighederne for tobis fastsættes i overensstemmelse med den biologiske rådgivning fremlagt af ICES – Det Internationale Havundersøgelsesråd.

Marine Ingredients Denmark noterer sig med tilfredshed, at bestanden er sund og finder det væsentligt, at der nu fastlægges en forvaltning for 2015, der giver mulighed for en fuld udnyttelse af den danske kvote.

Marine Ingredients Denmark opfordrer desuden til, at man fra dansk side arbejder for fremover at ændre den områdeopdelte forvaltning af denne bestand, som er af meget stor betydning for dansk fiskeri og forarbejdningsindustri.

Dansk Fritidsfiskerforbund er generelt uforstående overfor, at der skulle være et behov for at regulere havbars, da denne fiskeart sjældent forekommer i rekreativt fiskeri. Foreningen har imidlertid ikke bemærkninger til den forslåede begrænsning på tre havbars pr. dag pr. fisker, da artens nuværende udbredelse bevirker, at det ikke er aktuelt at lande mere pr. dag i det rekreative fiskeri.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen forholder sig generelt positiv til forslaget.

Regeringen støtter, at der indføres beskyttelsesforanstaltninger for havbars for at genoprette bestanden.

Regeringen støtter, at TAC for tobis fastsættes i overensstemmelse med rådgivningen fra ICES (Det Internationale Havundersøgelsesråd). Regeringen lægger stor vægt på, at TAC for tobis fastsættes hurtigst muligt, så fiskeriet kan påbegyndes 1. april 2015.

Med hensyn til TAC for tunge i Skagerrak, Kattegat og Østersøen arbejder regeringen fortsat for, at TAC'en revideres, således at den snarest muligt reduceres mindre end de 42 %, som fastlagt i december 2014.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der vil være bred støtte til forslaget, og det forventes således at blive vedtaget med kvalificeret flertal.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

2. **Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. XXX/XXX [forordningen om offentlig kontrol] og om ophævelse af forordning (EF) nr. 834/2007,**

Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomisk og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Handlingsplan for fremtidens økologiske produktion i Den Europæiske Union og

**Henstilling til en Rådsafgørelse om at bemyndige Kommissionen til at indlede forhandlinger om aftaler mellem den Europæiske Union og tredjelande i forhold til handel med økologiske produkter
KOM(2014) 180, KOM(2014) 179 og KOM(2014) 178**

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. december 2014. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til en ny økologiforordning. Forslaget lægger op til at fjerne en stor del af de undtagelsesmuligheder, der er i dag, og til øget harmonisering. Der lægges samtidig op til, at kontrollen skal være mere produktorienteret og risikobaseret end i dag bortset fra, at detailbutikker ikke længere skal kunne undtages fra økologikontrol. Der indføres krav om indførelse af et miljøforvaltningssystem på større fødevarer- og fodervirksomheder. Muligheden for at kunne anvende nationale logoer og nationale storkøkkenregler opretholdes. Som et led i tilpasningen til Lissabontraktaten får Kommissionen tillagt beføjelser til udmøntning, dels ved gennemførelsesretsakter med komitéprocedurer, dels ved delegerede retsakter. Forslaget strammer kravene til økologiske produkter, som er importeret fra tredjelande. Produkterne skal med forslaget fremover opfylde bestemmelser, som er identiske med nærværende forslag om en ny økologiforordning. Dog kan der indgå egentlige handelsaftaler med tredjelande, der er baseret på ækvivalente regler. Forordningsforslaget ledsages af en handlingsplan og et oplæg til at give Kommissionen mandat til at forhandle økologi-handelsaftaler med tredjelande. Forslaget forventes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark eller resten af EU. Forslaget forventes sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. marts 2015 med henblik på udveksling af synspunkter.

Baggrund

Kommissionen har den 24. marts 2014 fremlagt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter, handlingsplan for økologi samt henstilling om økologiaftaler med tredjelande. Forordningsforslaget er modtaget i en dansk sprogudgave fra Rådssekretariatet den 25. marts 2014.

Forordningsforslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2, og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Henstillingen er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 207, stk. 3, og 218, stk. 3 og 4.

Forslaget forventes sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. marts 2015 med henblik på udveksling af synspunkter.

Nærhedsprincippet

Der er tale om en revision af allerede vedtaget EU-lovgivning, og det er derfor regeringens opfattelse, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Forordningsforslaget

Forslaget fokuserer på øget brug af de økologiske principper. Dette udmøntes ved, at produktionen i højere grad skal baseres på økologiske råstoffer og hjælpestoffer, og ved at mange af de nuværende undtagelsesmuligheder fjernes. Det vil blandt andet berøre områder som brugen af ikke-økologiske frø, indsættelse af ikke-økologiske dyr, anvendelsen af ikke-økologisk foder og nationalt udstedte tilladelser til at bruge op til 5 % ikke-økologiske landbrugsingredienser i fødevarer, og muligheden for at have samtidig drift og for at få nedsat omlægningstiden i særlige tilfælde. Forslaget giver endvidere adgang til at lade kvæg opstalde i bindestalde, når der er tale om mikrovirksomheder³. Overgangsordninger forventes fastsat af Kommissionen.

Forslaget indebærer, at der indføres grænseværdier for utilsigtede pesticidrester i økologiske produkter. Overskrides disse grænseværdier, kan produktet ikke markedsføres som økologisk. Dermed vil kontrollen bevæge sig fra at være procesorienteret (kontrol af forhold, der indgår i den samlede produktionskæde) til at være mere produktorienteret (kemiske analyser).

Med forslaget udvides forordningens anvendelsesområde fra alene at omfatte varer på Traktatens bilag I, herunder fødevarer, til yderligere at omfatte visse andre relaterede fødevarer- og landbrugsprodukter, som for eksempel havsalt og pollen. Desuden får Kommissionen beføjelser til via delegerede retsakter at supplere og udvide forordningens anvendelsesområde.

Muligheden for at kunne anvende nationale logoer og nationale storkøkkenregler opretholdes.

Kontrolbestemmelserne bliver flyttet til kontrolforordningen (rådsforordning 882/2004), hvorefter Kommissionen bemyndiges til at fastlægge særlige kontrolfrekvenser, som differentieres ud fra en risikovurdering. Forslaget giver ikke, som i den nuværende forordning, medlemsstaterne mulighed for nationalt at fritage detailbutikker, der alene forhandler, men ikke tilbereder økologiske fødevarer, fra kontrol. Kravet om kontrol af input/output-balance (dokumentationen af, at der er balance mellem indgående og udgående mængder af økologiske varer på virksomhederne) fjernes. Det samme gælder muligheden for at foretage en stikprøvevis krydskontrol af overensstemmelse af mængderegistreringerne hos leverandører og aftagere.

Med forslaget indføres krav om udarbejdelse af et miljøforvaltningssystem på større fødevarer- og fodervirksomheder.

Forslaget strammer kravene til økologiske produkter, som er importeret fra tredjelande. Produkterne skal med forslaget fremover opfylde bestemmelser, som er identiske med nærværende forslag om en ny økologiforordning. Størstedelen af importen baseres i dag på krav om

³ Omsætning årligt under 2 mio. € og færre end 10 ansatte.

ækvivalens med EU-reglerne. Fremadrettet forventes ækvivalensbetingelser på import kun anvendt for de tredjelande, som EU indgår økologi-handelsaftaler med.

For små primærproducenter bliver der mulighed for at blive gruppeautoriseret.

Forslaget indebærer, at Kommissionen får tillagt beføjelser til udmøntning, dels ved gennemførelsesretsakter med komitéprocedurer, dels ved delegerede retsakter.

Formandskabets ændringsforslag

Det italienske formandskab fremlagde i december 2014 et kompromisforslag for forslagets artikel 1-19, der trækker i retning af bestemmelserne i den eksisterende rådsforordning 834/2007, idet muligheden for samtidig drift tillades og mange af de nugældende undtagelses- og fleksibilitetsregler opretholdes. Derved lægger kompromisforslaget op til, at det fortsat er muligt at anvende ikke-økologiske frø og avlsdyr, at få nedsættelse af omlægningstiden, og opretholde den nuværende mulighed for at anvende ikke-økologisk foder. Endvidere opretholdes de nuværende krav til selvforsyningsgrad for foder og omlægningsfoder. Herudover indeholder kompromisforslaget den nuværende mulighed for nationalt at udstede tilladelser til at bruge op til 5 % ikke-økologiske landbrugsingredienser i fødevarer. Kompromisteksten lægger op til en skærpelse, idet kun bedrifter med mindre end 50 kvæg kan anvende bindestalde. Kompromisteksten viderefører ikke muligheden for, at ikke-økologiske dyr under visse forudsætninger kan afgræsse økologiske arealer. Med kompromisteksten udgår kravet om udarbejdelse af miljøforvaltningssystemer for større fødevarer- og fodervirksomheder

Formandskabet har i februar 2015 fremlagt yderligere kompromisforslag.

Anvendelsesområdet foreslås fastholdt som nuværende produktkategorier i økologiforordningen, dog suppleret med enkelte produkter, som for eksempel gær, kork, vinblade, palmehjerter, humleskud, uforarbejdede huder samt silke, rå uld og - bomuld. Havsalt fjernes samtidigt fra listen. Desuden opretholdes delegation til Kommissionen til at supplere anvendelsesområdet, dog alene med produkter, der har en tæt forbindelse til landbrugsmæssige produkter.

I forhold til at afgrænse, hvilke primærproducenter, der vil kunne blive gruppeautoriseret. Forslås at gruppeautorisering afgrænses til at være; samme produktkategori, fælles afsætning, produktionen skal foregå i nærheden af hinanden samt at omsætningen, for den enkelte producent, ikke overstiger 15.000 €. Som noget nyt dækker gruppecertificering ikke kun landbrug, men også alge- og akvakulturbrug.

En specifik grænseværdi for utilsigtede pesticidrester i økologiske produkter erstattes af, at en sådan tilstedeværelse skal undersøges i forhold til at fastslå kilden til tilstedeværelsen og for at tage stilling til, om produktet fortsat kan mærkes som økologisk. Samtidigt udvides det til at dække forekomst af utilsigtede produkter/stoffer og ikke kun pesticidrester. Der lægges desuden op til, at der skal udarbejdes fælles krav til både analysemetoden og vurderingen af den konstaterede forekomst. Herunder de kriterier, der skal lægges til grund for, hvornår et produkt med en utilsigtet forekomst skal nedklassificeres eller kan bevare den økologiske status. Den oprindeligt foreslåede kompensationsordning udgår af forslaget.

Der lægges endvidere op til en opblødning i forhold til, at for eksempel uddannelsesinstitutioner, forskningsvirksomheder, planteskoler og frøformeringsvirksomheder dels kan dyrke sam-

me plantesorter, og at der for fiskeyngel og avlscentre ikke er krav om forskellige dyrearter på samme enhed (blandet produktion).

Det er foreslået præciseret, at det fortsat kan tillades, at der foretages operative indgreb på dyr, når det konkret forbedrer deres sundhed, velfærd, hygiejne, eller personalets sikkerhed. Halekupering, næbtrimning og afhorning anføres.

I forhold til importspørgsmålet ændres der ikke på, at importsystemet hovedsageligt skal baseres på identisk regelefterlevelse (compliance).

Der lægges op til flere ændringer af kontrolbestemmelserne, heriblandt skal tilsynsfrekvensen, via kontrolforordningen, fastlægges ud fra en risikobaseret tilgang. Den skal baseres på parametre som; virksomhedsstørrelse, virksomhedstype- og struktur, sammenblandingsfare og tidligere overtrædelser. Der foreslås ligeledes retningslinjer for, hvornår økologiske produkter skal nedklassificeres. Der introduceres en årlig verifikation af overholdelsen af økologireglerne, som kan ske ved en fysisk kontrol eller ved en dokumentkontrol.

Kompromisteksten introducerer gennemførelsesbestemmelser på langt flere områder end det oprindelige forslag fra Kommission, der i vidt omfang indeholdt beføjelser til Kommissionen i form af delegerede retsakter.

Handlingsplanen

Kommissionen har samtidigt med forordningsforslaget fremlagt en handlingsplan for de områder, der ikke skal laves regler for. Handlingsplanen indeholder tre hovedoverskrifter indenfor økologiområdet: 1) Konkurrencedygtighed, 2) Forbrugertillid og 3) Tredjelande / eksport.

Det fremgår af handlingsplanen, at Kommissionen eventuelt vil overveje at lave en kampagne om EU-logoet, hvis forbrugertilliden svækkes. Der forventes ikke at ske en politisk behandling af handlingsplanen, som alene har form af en meddelelse.

Henstillingen til forhandling af aftaler med tredjelande

Kommissionen har yderligere samtidigt med forordningsforslaget fremlagt en henstilling til at give Kommissionen mandat til at forhandle økologi-handelsaftaler med tredjelande.

Henstillingen blev vedtaget på rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 16.-17. juni 2014

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Gældende dansk ret

Økologiloven, jf. LBK nr. 416 af 03/05/2011.

Bekendtgørelse om økologisk jordbrugsproduktion mv. jf. BEK nr. 716 af 27/06/2012.

Bekendtgørelse om økologiske fødevarer og økologisk akvakultur mv. jf. BEK nr. 49 af 22/01/2013.

Konsekvenser

Forslaget ventes at kunne få mindre statsfinansielle, erhvervsøkonomiske, lovgivningsmæssige og administrative konsekvenser.

For myndighederne forventes administrative forenklinger på enkelte punkter. Når undtagelsesbestemmelserne først er udfaset, forventes der færre krævede ressourcer til udarbejdelse af dispensationer. Der lægges ikke op til generelle forenklinger for producenterne. Opretholdes den principdrevne linje i Kommissionens forslag vil det kunne indskrænke fleksibiliteten for de økologiske producenter og begrænse udviklingsmulighederne for økologien.

Der indføres lettelser for små primærproducenter, der ventes at få mulighed for at blive gruppeautoriseret, hvilket forventes at reducere byrder for meget små landbrug. Ordningen forventes ikke at få nogen videre betydning i Danmark, idet de fleste økologiske landbrug er af en vis størrelse.

Der indføres krav om udarbejdelse af et miljøforvaltningssystem for de større fødevarer- og fodervirksomheder. Det er op til Kommissionen senere at fastlægge krav til dette system.

Det præcise omfang af de administrative konsekvenser for virksomheder og myndigheder vil generelt afhænge af de regler, som Kommissionen efterfølgende kan fastsætte via gennemførelsesbestemmelser.

Kravet om, at alle detailbutikker skal omfattes af kontrollen samt indførelsen af en mere risikobaseret kontrol, kan influere på udgifterne for myndigheder og erhverv. Såfremt alle detailbutikker skal omfattes af økologikontrol vil det medføre øgede kontroludgifter samt administration for butikkerne, der vil begrænse villigheden til at forhandle økologiske produkter. De økonomiske konsekvenser skal generelt analyseres nærmere.

En vedtagelse af forslaget forventes at kunne medføre behov for tilpasning af dansk lovgivning til den endelige forordning.

Forslaget forventes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark eller resten af EU.

Høring

Sagen har været i høring i høring i § 2-udvalget (landbrug), § 5-udvalget (fiskeri), Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg, Det Økologiske Fødevareråd og på høringsportalen.

Landbrug & Fødevarer har givet udtryk for et klart ønske om at fastholde den årlige økologikontrol for bedrifter med afsætning, og kan således ikke bakke op om forslaget om en risikobaseret tilgang til fastlæggelse af kontrolfrekvens for økologikontrollen.

Landbrug & Fødevarer mener, at den årlige kontrol er en meget stærk og tydelig salgsparemeter i forbindelse med økologi. Netop den årlige kontrolindsats er en af de stærkeste og letteste kommunikerbare indsatser, og den kan dermed understøtte økologiens troværdighed og fastholde den høje forbrugertillid. Dette gælder på hjemmemarkedet såvel som på eksportmarkerne i både EU og tredjelande. Landbrug & Fødevarer vurderer således ikke, at overgangen til risikobaseret kontrol vil understøtte erhvervets mulighed for at øge det økologiske salg.

Landbrug & Fødevarer bakker dog op om, at der i forbindelse med den årlige økologikontrol arbejdes med en risikobaseret tilgang på det specifikke kontrolbesøg, således at kontrolindsatsen på den enkelte bedrift kan variere afhængigt af en vurderet risiko i forhold til eventuel uoverensstemmelse med økologireglerne.

Landbrug & Fødevarer kan støtte, at der fokuseres på de økologiske principper, men er uenig i, at det skyldes en manglende forbrugertillid til økologiske produkter, og at det skal være begrundelsen for at fjerne en række af de nuværende undtagelser. Landbrug & Fødevarer mener, at Kommissionen i den forbindelse har lagt alt for stor vægt på resultatet af den offentlige spørgeundersøgelse.

Landbrug & Fødevarer finder, at der fortsat skal sikres gode vilkår for at opretholde den økologiske produktion og for at fremme omlægningen til økologisk produktion. Derfor skal muligheden for at have samtidig drift af en økologisk enhed og en ikke-økologisk enhed opretholdes, ligesom muligheden for at få nedsat omlægningstid skal bevares. Reglerne for brug af omlægningsfoder og krav til foder fra egen bedrift bør heller ikke skærpes. Stramningerne er unødvendige og vil være en barriere for udvidelse og vækst inden for det økologisk dyrkede areal.

Indførelsen af et miljøforvaltningssystem for økologisk erhvervsdrivende må ikke skabe uhenigtsmæssige udfordringer og omkostninger for virksomhederne. Økologierhvervet skal desuden have indflydelse på de krav, der lægges ind i systemet.

Landbrug & Fødevarer er ikke enig i, at det er undtagelsesmulighederne, der generelt skaber ulige konkurrencevilkår. Dog er håndteringen på plantematerialeområdet for uens, og at der skal være en særlig indsats og strategi for gradvist at øge andelen af økologisk plantemateriale på EU-niveau. Der ses især ulige konkurrencevilkår, hvor det er de enkelte medlemsstater, der fastsætter kriterierne, for eksempel langsomvoksende fjerkræracers og krav til udearealer til æglæggende høner.

Samme betragtning gælder i forhold til en overgang til brug af 100 % økologiske dyr til indsættelse i økologiske besætninger. Mulighederne skal vurderes inden for de enkelte sektorer, og der skal tages stilling til strategi og overgangsperiode. Kravet er særligt problematisk for svin, hvor det vil være en udfordring at få adgang til en tilstrækkelig genetisk variation, hvis ikke der kan suppleres med ikke-økologiske hunde.

Landbrug & Fødevarer ønsker at bevare økologikontrollen som en procesorienteret kontrol. Foreningen er skeptisk i forhold til at fjerne kravet om et årligt kontrolbesøg, og kan ikke støtte, at der indføres en særlig grænseværdi for utilsigtede pesticidrester. Foreningen mener desuden, at det fortsat skal være muligt for medlemsstaterne at fritage detailbutikker fra økologikontrol, og at økologikontrollen med fødevarerens virksomhederne fortsat kan gennemføres smidigt som en integreret del af den offentlige fødevarerkontrol.

I forhold til delegering af beføjelser til Kommissionen er Landbrug & Fødevarer særligt skeptisk over for, at delegation i relation til produktions- og kontrolregler, da det kan få væsentlig betydning for producenter og virksomheder – og derfor kan anses for at være centrale dele i den lovgivningsmæssige retsakt. Det er i øvrigt uklart i hvor høj grad medlemsstater og interessenter vil blive inddraget, jf. forslaget artikel 36. Landbrug & Fødevarer peger særligt på, at artikel 2, 7, 10, 11, 12, 13, 16 og artikel 19 har dansk interesse.

Landbrug & Fødevarer finder desuden, at tryneringning af søer fortsat skal være muligt, og at der ikke specifikt skal være krav om rodemateriale i løbegårde til svin. Specifikt i forhold til den danske ægproduktion skal daggamle kyllinger fortsat kunne omlægges. Kravet om, at der i økologisk rugeægsproduktion skal være adgang til udearealer, vil være vanskelig af hensyn til den danske salmonellastatus. Kravet til udeareal og flokstørrelse bør ikke strammes i forhold til de gældende danske regler for økologisk opdræt. Belægningsgraden i etagesystemer ønskes opretholdt som nuværende dansk praksis.

Der bør ikke indføres et forbud mod afhorning af kvæg. Foreningen kan heller ikke støtte, at muligheden for samgræsning med økologiske og ikke-økologiske dyr bliver tidsbegrænset og, at de ikke-økologiske besætninger skal leve op til særlige miljøkrav.

I forhold til akvakultur ønskes den nuværende mulighed for at anvende farve fra naturlige kilder til indfarvning af fisk inden for grænserne af deres fysiologiske behov, opretholdt.

Under medicinreglerne bør der gives mulighed for at bruge særlige produkter og hjælpestoffer, som for eksempel fysiske midler som Orbesealer til forebyggelse af yverbetændelse. Desuden skal de biodynamiske præparater fortsat kunne anvendes.

Landbrug & Fødevarer savner målsætninger for den økologiske produktion i EU i Kommissionens handlingsplan. En målsætning kunne være, at øge andelen af økologisk areal i EU fra de nuværende ca. 6 % til 12 % til 2024. Handlingsplanen bør desuden have klare mål for at udvide kendskab til EU- logoet, ligesom den skal forholde sig yderligere til udfordringerne med overgang til brug af 100 % økologiske dyr og økologisk plantemateriale.

Import baseret på identisk regelopfyldelse støttes, idet der dog skal sikres gode muligheder for samhandel med 3. lande, der understøtter høj troværdighed bag produkterne. Tilstrækkelige overgangsperioder (4-5 år), skal sikre, at ændringerne ikke får negativ indflydelse på importen fra disse lande (pt. ækvivalens). Det bør undgås, at eksporten ud af EU gøres besværlig, fordi EU opbygger for stramme og administrativt besværlige regler ved import (identisk regelopfyldelse).

Landbrug & Fødevarer bakker derfor også op om, at der fremover sker en forbedring af sporbarheden ved import af økologiske varer, da dette også er afgørende for økologiens troværdighed. Udveksling af data og administrative procedurer kan være en måde at øge sporbarheden på, men det må dog ikke blive så administrativt besværligt, at det kan få karakter af teknisk handelshindring overfor tredjelandene.

Landbrug & Fødevarer savner klima og naturindsatser i Kommissionens forslag. Det ligger implicit i økologiens principper, at natur og klima i særlig grad skal varetages i den økologiske produktionsform, men i de eksisterende reguleringer og i Kommissionens nye forslag, er indsatser mod konkrete handlinger unklare. Landbrug & Fødevarer havde derfor gerne set, at der i den kommende forordning blev taget de første bevægelser mod reguleringer der sikrer øget fokus på klima- og naturindsatser i økologien.

Angående det italienske kompromisforslag anfører Landbrug & Fødevarer, at det indeholder mulighed for at have samtidig drift af en økologisk og en ikke-økologisk enhed, men det mu-

liggør ikke samtidig drift, som det ifølge foreningen kendes fra Danmark. Det er ifølge Landbrug & Fødevarer væsentligt, at retten til samtidig drift ikke begrænses til særlige produktioner eller til mindre landbrug. Samtidig drift er en god mulighed, også for store bedrifter, at omlægge bedriften i etaper. Foreningen bemærker, at det for eksempel kan være nødvendigt, hvis eksisterende husdyr og staldsystemer endnu ikke kan tages ud af konventionel produktion, eller hvis der er længerevarende kontrakter på konventionel produktion.

Landbrug & Fødevarer mener, at havsalt bør fjernes fra forordningens anvendelsesområde. Havsalt er et mineral og bør ikke kategoriseres som et landbrugsprodukt. Der foreligger ikke retningslinjer for produktion af økologisk havsalt, og foreningen påpeger, at det vil skabe forvirring, hvis havsalt underlægges anvendelsesområdet, mens stensalt og sydesalt holdes udenfor. Grundlæggende forventer foreningen, at kategorisering af økologisk salt, vil gøre det unødvendigt kostbart og administrativt besværligt for fødevarerirksomheder, der anvender salt i deres økologiske produkter.

I forhold til særlige grænseværdier for utilsigtede stoffer i økologiske produkter, er det ifølge Landbrug & Fødevarer væsentligt at fastholde, at der ikke ønskes særlige grænseværdier for de økologiske produkter. Landbrug & Fødevarer er enige i, at uønskede stoffer som udgangspunkt ikke bør forekomme, men mindre baggrundsforurening vil ifølge foreningen være uundgåeligt i visse tilfælde, og en nul-forekomst vil være utænkelig. Landbrug & Fødevarer bakker op om, at der arbejdes for fælles krav til både analysemetoden og vurderingen af den konstaterede forekomst, men som udgangspunkt ønsker foreningen at fastholde den procesorienterede kontrol af den økologiske producents handlinger, og i mindre grad fokusere på kontrollen af slutproduktet.

I kompromisforslaget fra det italienske formandskab er holdningen til årlig kontrol uafklaret. Landbrug & Fødevarer vil gerne endnu engang pointere vigtigheden af at fastholde den årlige kontrolfrekvens, men samtidig indføre øgede muligheder for en risikobaseret tilgang på de enkelte kontroller. Økologikontrollen er ifølge Landbrug & Fødevarer blandt de stærkeste kort i forhold til at opretholde økologiens troværdighed, både herhjemme og på fjerne markeder.

I forhold til særlige danske forhold, vil Landbrug & Fødevarer gerne opfordre til øget fokus på de områder, hvor der på grund af nationale fortolkningsmuligheder opleves manglende harmonisering og potentiel konkurrenceforvriddning. Det er eksempelvis i forhold til definitionen af langsomvoksende fjerkræracers, krav til udearealer til æglæggende høner og muligheder for økologisk honningproduktion. Her er det ifølge Landbrug & Fødevarer i vid udstrækning danske producenter, der er udfordret, og det kan derfor ikke forventes, at øvrige medlemsstater vil sætte særligt fokus på disse områder. Det samme gør sig ifølge Landbrug & Fødevarer gældende for de foreslåede regler for opdræt af økologiske hønniker, hvor den danske produktion vil blive alvorligt klemt, hvis de foreslåede regler i den kommende forordning træder i stedet for de eksisterende regler i den danske bekendtgørelse. Da Danmark ifølge Landbrug & Fødevarer stort set er det eneste land, der indtil nu har produceret økologiske hønniker, er det væsentligt med et særligt dansk fokus på udfordringerne.

Økologisk Landsforening er positiv over for, at Kommissionen med sit forslag fastslår, at de økologiske mål og principper skal have en fremtrædende placering i reguleringen af det økologiske landbrug. Økologisk Landsforening finder dog ikke, at det afspejler sig tilstrækkeligt i forslaget, der kun i begrænset omfang rykker økologien tættere på målsætningerne. Forslaget

indeholder tiltag, der kan gøre det vanskeligt at opretholde den eksisterende produktion. Ud fra en samlet betragtning mener foreningen, at der er basis for at overveje en afvisning af forslaget, idet det vil kræve mange ressourcer at tilpasse det, så der ikke opstår utilsigtede skadelige effekter i forhold til erhvervet, og fordi forslaget ikke i tilstrækkelig grad giver økologien et løft.

Foreningen er positiv overfor, at der skal iværksættes et målrettet avlsarbejde inden for både husdyrproduktion og planteavl. EU bør dog medvirke med midler og politik, som støtter op om initiativet.

Foreningen mener, at det er væsentligt, at der ikke foretages ændringer, der gør det sværere at lægge om, og kan ikke støtte indskrænkningen for, hvornår der kan gives nedsat omlægningsstid. Omlægningsstiden for udearealer til enmavede dyr skal fortsat kunne nedsættes til 6 måneder. Omlægningsfoder skal kunne anvendes som i dag, dog gerne med den stramning, at foder fra førsteårs omlægning kun kan bruges med op til 20 % pr. dag. Foreningen peger på at indførelsen af skrappe restriktioner på anvendelsen af eget omlægningsfoder i øvrigt står i kontrast til, at der samtidigt med foreslås høje selvforsyningskrav.

Foreningen er positiv overfor, at der skal udarbejdes en miljøreddegørelse for firmaer, der fremstiller og forhandler økologiske produkter. Definitionen betyder dog at størsteparten af virksomhederne ikke omfattes af kravet, hvilket ikke er hensigtsmæssigt. Økologisk Landsforening ser gerne, at der også formuleres egentlige energi- eller klimakrav, eller krav om en klima- og energihandlingsplaner, på primærbedrifterne og på akvakulturbrugene.

Økologisk Landsforening er som udgangspunkt enig i, at hele bedriften skal drives økologisk, så længe der er tale om den erhvervsmæssige del af bedriften. Landbrugsskolels mulighed for at have en økologisk produktion må ikke indskrænkes. Ligeledes er det vigtigt, at forskningsinstitutioner både kan have en økologisk og en konventionel produktion. Foreningen kan dog acceptere at kravet falder helt bort, da et krav vil medvirke til at bedrifterne splittes op i en økologisk og en ikke økologisk enhed, og det i virkeligheden gør det sværere at kontrollere, at der ikke finder svindel sted.

Foreningen kan støtte, at der er krav om, at der skal operettes en såsædsdatabase og at der i øvrigt er initiativer, der understøtte anvendelsen af økologisk såsæd. Foreningen bakker også op om, at der indføres en form for gruppekontrol.

Det er positivt, at slutfedning af drøvtyggere ikke længere må foregå på stald. Økologisk Landsforening kan ikke bakke op om, at mikrovirksomheder kan holde dyr i bindestalde – da definitionen er for bred. Muligheden bør kun være til rådighed for meget små dyrehold eller særlige regionale forhold, der forhindrer, at staldene bygges om til løsdrift. Økologisk Landsforening finder det desuden ud fra en sikkerhedsbetragtning meget diskutabelt, at afhorning forbydes.

Økologisk Landsforening foreslår, at der indarbejdes en bestemmelse om at vurdere behovet for kastration af pattegrise inden 2020 med henblik på at undersøge, om der kan indføres et forbud mod kastration i økologisk produktion.

Økologisk Landsforening finder, at fleksibilitetsmulighederne i højere grad skal forholde sig til, at EU udgør et meget heterogent billede. Det er nødvendigt at finde en intelligent løsning, der sikrer et højt minimumsniveau samtidigt med, at der sker en fortsat udvikling på vilkår, der sikrer, at økologien kan vokse i alle lande. Foreningen forslår konkrete overgangsordninger, der muliggør, at nogle lande på fastlagte betingelser skal kunne få længere tid til at tilpasse sig nye strammere krav. Forslaget skal imødegå, at der skabes og næres behov for supplerende private regler. Økologisk Landsforening finder det uheldigt, hvis EU's regler lægger op til, at der skal være private regler i supplement til EU's regler. Det er foreningens ønske, hvis det ikke kan komme med i denne ombæring, at det indskrives i Kommissionens handlingsplan for økologi, hvordan behovet for en fleksibel tilgang skal håndteres.

Økologisk Landsforening er ikke gået detaljeret ind i kontrolbestemmelserne, men finder, at detailbutikker fortsat skal kunne undtages fra kontrol. Landsforeningen ser åbent på, om kravet om et årligt kontrolbesøg skal opretholdes eller erstattes af en risikobaseret kontrol. De nærmere krav skal dog i givet fald undersøges nærmere. Foreningen ønsker at bevare en procesorienteret kontrol fremfor en produktorienteret kontrol. Foreningen kan ikke bakke op om, at der indføres særlige grænseværdier for pesticidrester, der skal udelukke produkter fra at blive markedsført som økologiske. Økologien skal alene tage ansvar for ikke at anvende pesticider, og ikke for det øvrige landbrugs anvendelse af pesticider. Forekomst af pesticidrester skal foranledige en afdækning af, om det kan skyldes overtrædelse af forbuddet mod anvendelse af pesticider, men ikke til automatisk nedklassificering af det økologiske produkt. Foreningen er endvidere skeptisk overfor den foreslåede erstatningsordning.

Foreningen støtter, at Kommissionen kan vedtage delegerede retsakter, der dækker de produktioner, som allerede ligger i det foreliggende forslag. Foreningen har hæftet sig ved, at be-
føjelsen skal ske under inddragelse af eksperter og med høringer af medlemsstater undervejs.

Det er vigtigt, at medlemsstaterne fortsat kan vedtage regler for produktioner, der ikke er direkte omfattet af fælles EU regler. De danske regler for levekyllinger og flodkrebs er eksempler på områder, hvor Danmark i mangel af fælles EU regler har fastsat nationale bestemmelser. De danske regler skal selvfølgelig kunne fastholdes indtil der vedtages fælles EU regler på disse områder, men der kan være andre områder, der endnu ikke er dækket af EU regler, og her skal det ligeledes være muligt at fastsætte nationale bestemmelser.

Økologisk Landsforening kan ikke støtte den del af forslaget, der kræver, at tredjelande skal overholde EU's regler for økologisk produktion identisk og ønsker at opretholde systemet med ækvivalensvurdering i forbindelse med import. Udviklingslande vil ikke have mulighed for at skulle overholde alle regler i EU's økologiforordning, da landenes klima og struktur m.m. er helt forskelligt i forhold til Europas. Økologisk Landsforening finder det urealistisk, at EU formår at etablere bilaterale ækvivalensaftaler med alle de lande, hvorfra der i dag foregår import inden for en rimelig tidshorisont, og forventer, at det samlet fører til en betydelig reduktion af det økologiske vareudbud i EU. Incitamentet for at videreudvikle kravene i det økologiske regelsæt svækkes, da introduktion af nye krav i EU, direkte vil kunne ramme muligheden for at fortsætte en import etableret, inden de nye krav blev indført. Økologisk Landsforening mener derfor, at fokus skal rettes mod eventuelle opstramninger i forbindelse med godkendelse af kontrolorganerne og udveksling af oplysninger med disse.

Foreningen mener, der er behov for at finde en mere dynamisk og smidig proces for vedligeholdelse af bilagene over tilladte input, hjælpestoffer og ikke økologiske ingredienser. Foreningen foreslår, at det kan ske ved at medlemsstaterne ud fra fastlagte kriterier kan beslutte, hvilke produkter de vil tillade. Beslutningen skal notificeres i de øvrige lande, og en tilladelse vil være gældende i alle lande. Produktet kan kun opføres på listen, hvis der er opbakning fra alle lande. Såfremt der er indvendinger kan forslaget følge den nuværende procedure med behandling af EGTOP. Der er endvidere behov for, at der tages aktivt stilling til anvendelsen af nanoteknologi i økologien.

Af hensyn til sygdomsrisiko og forsyningssikkerhed er der behov for at overveje, om verandaer – skal kunne erstatte egentlige udearealer, når der er tale om avlsproduktioner. Økologisk Landsforening henviser i øvrigt til den danske indstilling til EU fjerkræregler, som blev udarbejdet af Plantedirektoratet under inddragelse af erhvervet i Danmark, idet foreningen mener, at denne indstilling skal ligge til grund for den danske holdning til det fremlagte forslag.

Økologisk Landsforening finder det meget problematisk, at der er stillet vidtgående krav til størrelsen på udearealet til hønniker. Det bør ikke være større, end det man i dag kræver i Danmark, og arealkravet til slagtekyllinger bør tilsvarende sættes ned, så det følger arealkravet til hønniker.

Forslaget indeholder et afstandskrav til nærmeste udgangshul i huset. Økologisk Landsforening vil gerne stille spørgsmålstejn ved, om dette er nødvendigt. Hvis kravet til udgangshuller stilles i forhold til nyttearealet, vil denne relation lægge begrænsninger på udformningen af huset. I den forbindelse skal det bemærkes, at der er inkonsekvens i formuleringen af krav til udgangshuller, idet der både står "poultry house available to the birds" og bare "house".

Økologisk Landsforening noterer sig, at kravet til selvforsyning med foder er hævet væsentligt fra 20 – 60 %, når der er tale om enmavede dyr, men såfremt Danmark kan fastholde sin nuværende definition på opfyldelse af selvforsyningskravet har Økologisk Landsforening ikke nogen indvendinger mod dette.

Økologisk Landsforening mener, at kravet til materialer, der anvendes til bistader, skal beholdes, som det er nu, det vil sige, at de hovedsageligt skal være lavet af naturlige materialer.

Økologisk Landsforening kan ikke støtte, at der sættes begrænsning på antal antiparasitære behandlinger hos fisk. Parasitære behandlinger er netop holdt ude af behandlingsregnskabet, når det handler om landbrugsdyr, det samme må gøre sig gældende inden for akvakultur. Foreningen mener at den nuværende mulighed for at anvende naturligt astaxanthin bør genindsættes.

De biodynamiske præparater skal fortsat kunne bruges. Der skal endvidere også fremadrettet skal være mulighed for fælles afgræsning. Foreningen ønsker endvidere at opretholde nuværende håndtering af GMO-forbud, der er fortsat behov for en form for dokumentation for GM-frihed.

Økologisk Landsforening har suppleret og justeret nogle af de tidligere afgivne høringskommentarer. Økologisk Landsforening ser gerne, at der laves en undtagelse for så vidt angår anvendelse af visse allopatiske lægemidler, således at disse kan anvendes forebyggende. Det

drejer sig om midler, der alene har en fysisk virkning som for eksempel orbesealer, der skal forebygge yverbetændelse. Visse diæetiske fodermidler bør tillades til økologisk husdyrhold. Økologisk Landsforening mener, at der skal udarbejdes krav til emballager, der vil kunne være problematiske i forhold til sundhed og eller miljø mm. Der bør indsættes krav om, at der etableres EU forsyningsdatabaser på såvel frø- som planteforneringsmateriale og på fiskeyngel.

Økologisk Landsforening ser gerne, at kravet om årligt kontrolbesøg opretholdes. Foreningen er dog positiv over for, at omfanget af besøget planlægges ud fra historikken og karakteren af bedriften og eller virksomheden.

Økologisk Landsforening finder, at delegerede beføjelser til Kommissionen som udgangspunkt bør omfatte redigering af positivlisterne og ikke kontrol- og produktionsreglerne, da disse bestemmelser menes at have væsentlig betydning for økologien.

Samlet set mener Økologisk Landsforening, at forslaget som det er fremlagt, er skadeligt for økologien. Derudover indeholder forslaget ingen initiativer på de områder, som burde løftes, hvis økologien skal udvikles. Økologisk Landsforening henviser i den forbindelse til klima-, natur- og emballagekrav, fleksibilitet via regler for ikrafttrædelse af nye krav i lande med begrænset økologi, og indarbejdelse af en smidigere model for opdatering af positivlisterne i økologiforordningen.

Hvad angår det italienske formandskabs kompromisforslag vurderer Økologisk Landsforening at det fortsat indeholder problemer på centrale områder.

Økologisk Landsforening kan ikke bakke op om forslaget fra det italienske formandskab om at fastholde de nuværende krav til selvforsyning med foder. Det er et grundlæggende princip i økologien, at det skal indrettes i lokalt tilrettelagte systemer, at anvendelsen af eksterne ressourcer skal begrænses, og at husdyrproduktionen skal baseres på en nøje sammenhæng mellem denne produktion og jordarealerne og fodring af dyrene med økologiske afgrøder, der er produceret på samme bedrift eller på nærliggende økologiske bedrifter. På den baggrund stiller foreningen sig uforstående over for et forslag om at fastholde bestemmelser, der ikke stemmer overens med principperne. Økologisk Landsforening mener derfor, at Kommissionens forslag i forhold til selvforsyning med foder skal fastholdes.

Økologisk Landsforening mener, at det er vigtigt, at det reviderede forslag forpligter medlemsstaterne til at fastsætte krav, der giver garanti for, at det økologiske landbrug forholder sig aktivt til, hvordan det kan styrke eller bevare naturindholdet på økologiske bedrifter, og at medlemslandene forholder sig til, hvordan de økologiske bedrifter kan bidrage til et reducere klimaforandringerne. Foreningen mener ikke, at det er muligt at stille de samme krav i alle lande, da der er tale om forhold, som vekselvirker med forskel på geografi og klima med mere. Dette bør fremgå af notatet, da et forslag om enslydende krav vil kunne forhindre, at forslaget kan tiltrædes.

Økologisk Landsforening vurderer, at formandskabets kompromisforslag i slutningen af 2014 fortsat indeholder problemer på centrale områder. Flere af de områder, som formandskabet har foreslået ændringer på, vil fortsat skulle justeres, for at foreningen finder det tilfredsstillende.

Økologisk Landsforening mener fortsat, at forslaget til en revideret økologiforordning har en karakter, så det bør trækkes tilbage. Det indeholder ikke initiativer, der berettiger, at det skal gennemføres. Økologisk Landsforening finder, at der er små forbedringer i kompromisforslagene, men fortsat for mange alvorlige problemer. Det er fortsat Økologisk Landsforenings opfattelse at de ressourcer, der skal anvendes, til at ændre det problematiske forslag ikke står mål med resultatet. Forslaget bør ifølge Økologisk Landsforening erstattes af et fokuseret forslag, der samtidigt indeholder initiativer, der stiller økologien stærkere som garanti for initiativer inden for natur og klima og som forholder sig til emballering af økologiske fødevarer samt næringsstofforsyning til økologien med tanke på at sikre gode muligheder for, at økologi kan indgå i en genanvendelse af organiske restprodukter.

Økologisk Landsforening mener, at målet om at harmonisere reaktioner på fund af pesticidrester bør håndteres under kontrolbestemmelserne, og at det er vigtigt, at dette udtrykkes meget tydeligt under forhandlingerne om forslaget.

Økologisk Landsforening finder det er hensigtsmæssig at erstatte bedriftsstørrelsen på bedrifter, der kan indgå i gruppekontrol med loft på omsætningen, men det er uklart, om det er muligt at finde et meningsfyldt loft, der kan anvendes på tværs af medlemsstaterne. Økologisk Landsforening mener, at loftet på omsætning eventuelt kan kombineres med et krav om, at der bedriftens produkter afsættes gennem direkte salg.

Økologisk Landsforening stiller sig uforstående over for den store fokus på risiko for problemer med forbrugertilliden. Økologisk Landsforening mener, at den største trussel for forbrugeropbakningen er, at regelsættet forhindrer dynamisk udvikling, da det er vanskeligt at tage initiativer i retning af at styrke indsatsen, der ligger i direkte forlængelse med de økologiske principper, såsom natur, klima, genanvendelse af organiske restprodukter, emballagekrav. Foreningen mener, at man i den sammenhæng bør forholde sig til behovet for at styrke de økologiske principper i EU, og samtidig med, at der tages hensyn til, at der hele tiden optages nye medlemsstater, som skal kunne starte en økologisk produktion.

Biodynamisk Forbrugersamfund og Foreningen for biodynamisk jordbrug bemærker, at anvendelsen af biodynamiske præparater ikke er nævnt i forslaget. Biodynamisk Forbrugersamfund finder det vigtigt, at præparaterne fortsat kan anvendes.

De Samvirkende Købmænd finder, at kravet om, at alle butikker, der forhandler økologiske fødevarer, skal omfattes af økologikontrol, er særdeles u hensigtsmæssigt. Kravet vil betyde, at butikker eventuelt fravælger forhandling af økologiske fødevarer grundet den ekstra administrative byrde. Hvis der indføres gebyrer for økologikontrollen, så vil dette efter foreningens opfattelse have samme uheldige effekt.

De Samvirkende Købmænd mener, at økologikontrollen adskiller sig væsentligt fra kontrollen med fødevarer sikkerhedsmæssige aspekter, og at det derfor forekommer logisk, at økologikontrollen reguleres dér, hvor økologi-ekspertisen ligger. Foreningen er således ikke overbevist om, at reguleringen af økologikontrollen bør flyttes til kontrolforordningen.

De Samvirkende Købmænd finder, at det fortsat bør være muligt at foretage en national vurdering af risikoen for overtrædelser og dermed af behovet for kontrol og fastlæggelse

af kontrolfrekvenser på økologi-området.

Foreningen finder desuden, at kontrollen skal fastholdes som en procesorienteret kontrol fremfor at gå i retningen af en produktkontrol baseret på analyser; Det afgørende er, at de økologiske produktionsregler følges, og ikke om der sker en eventuel uundgåelig forurening af de økologiske fødevarer fra det omgivende miljø.

Foreningen finder, at alle produkter, der lever op til forordningens krav, bør kunne markedsføres som økologiske – ikke kun produkter listet i Traktatens bilag I samt forordningsudkastets bilag 1.

De Samvirkende Købmænd finder, at forslaget om at gøre det muligt at markedsføre økologisk havsalt er uhensigtsmæssigt; Det vil give praktiske problemer, hvis salt af én oprindelse er økologisk, og salt, der er udvundet på en anden måde, ikke er det. Foreningen sætter endvidere spørgsmålstegn ved, om muligheden er forenelig med forordningsforslagets bestemmelse om, at økologiske fødevarer hovedsagelig skal være fremstillet af landbrugsingredienser, når der ses bort fra vand og kogesalt.

De Samvirkende Købmænd peger på, at de foreslåede delegerede retsakter til Kommissionen kan betyde, at medlemsstaterne mister indflydelse - hvilket foreningen finder potentielt bekymrende.

Foreningen har herudover en række bemærkninger af indholdsmæssig og redaktionel karakter samt forståelsesmæssige spørgsmål til de specifikke krav i forordningsudkastets bilag. Særligt finder foreningen, at der ikke bør være krav om adskilt opbevaring af økologiske og konventionelle produkter, når der er tale om færdigpakkede varer, og at det fortsat skal være muligt at producere økologiske og konventionelle produkter i samme virksomhed.

Dansk Akvakultur finder, at muligheden for at anvende astaxanthin fra naturlige kilder som fiskefoder bør genindsættes som nu.

Dansk Akvakultur støtter kravet om, at al fiskeyngel skal være økologisk, og påpeger samtidig vigtigheden af at tidspunktet for hvornår dette skal gælde ikke løbende rykkes, som det er sket indtil nu, da den slags udskydelser er ødelæggende for udviklingen og økonomien hos de omlagte avlstdambrug.

Dansk Akvakultur kan ikke støtte begrænsning af antiparasitære behandlinger af fisk. Der er ikke samme begrænsninger ved landdyr. Der savnes begrundelse for forskellen.

Dansk Akvakultur ønsker flest mulige af de særlige forhold vedrørende økologisk akvakulturbrug, som findes i de danske bekendtgørelser om akvakultur overført til den kommende økologiforordning. Det gælder:

- Tilladte vandbehandlingsmidler
- Mulighed for at forkorte omlægningsperioden i særlige tilfælde
- Afstandskrav til andre anlæg.

Hertil kommer, at Dansk Akvakultur gerne ønsker de særlige danske regler for produkti-

on af økologiske flodkrebs indarbejdet i EU-reglerne.

Dansk Akvakultur stiller i forslag om krav om årlig stikprøveanalyse på de enkelte anlæg for indhold af dioxin og udvalgte tungmetaller i økologiske muslinger og tang. Begrundelsen er, at disse dyrkes i havet og derfor har risiko for at overskride EU grænseværdier, hvilket ses af, at flere af de vilde fisk ikke overholder grænseværdierne.

Dansk Gartneri fremfører, at forbuddet mod samtidig drift vil få afgørende indflydelse på mulighederne for at opretholde eller udvide det økologiske areal i Danmark, og at muligheden for at have samtidig drift derfor skal opretholdes. Foreningen ser også udfasningen af muligheden for at bruge ikke-økologisk udsæd som en barriere for økologiens udvikling. Muligheden skal derfor ikke udfases fuldt ud.

Dansk Erhverv er generelt positivt stemt over for ønsket om at skabe klarere regulering, øget harmonisering og bedre forbrugerforståelse, som vil have en positiv effekt på udbuddet og efterspørgslen af økologiske produkter i Europa. Dansk Erhverv er enig i, at udgangspunktet for kontrol skal være risikobaseret, men ønsker, at økologikontrollen fortsat skal være baseret på en procesorienteret tilgang frem for en produktorienteret tilgang, som alt andet lige primært vil være baseret på analyser.

Ligeledes er Dansk Erhverv skeptisk overfor kravet om miljøforvaltningssystemer på større fødevarer- og fodervirksomheder i alle led af værdikæden, da det med sikkerhed vil medføre betydelige administrative omkostninger, men hvor effekten i forhold til miljøforbedringer er uklar.

Forslaget lægger op til, at Kommissionen efterfølgende vil vedtage en lang række delegerede retsakter, hvilket Dansk Erhverv er meget skeptisk overfor, idet de relevante interessenter ikke inddrages og da mængden af administrative byrder er central for, hvorvidt økologiforordningen samlet set får en positiv effekt på udbredelse og forbrug af økologiske varer eller ej.

Dansk Erhverv mener, at det fortsat skal være muligt for medlemsstaterne at fritage detaileddet fra økologikontrol, da økologikontrol primært bør ske ved kilden. Øget økologikontrol i detaileddet kan have en begrænsende effekt på det økologiske varesortiment i eksempelvis butikker med efterfølgende negativ påvirkning af forbruget af økologiske varer.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter et højt ambitionsniveau i økologireglerne, idet økologien både skal udvikles og udbredes. Regeringen lægger særlig vægt på udbredelse af økologi, da det tjener til at udbygge det økologisk dyrkede areal, løfte dyrevelfærden, forbedre miljøet og øge afsætningen af

højværdiprodukter. Således lægger regeringen afgørende vægt på, at det er enkelt at omlægge til økologisk produktion samt at vedblive at drive økologisk landbrug, så målsætningen om en betydelig vækst i produktion, afsætning og eksport af økologiske produkter understøttes.

Det skal ikke gøres vanskeligere at omlægge til økologisk produktion samt at vedblive at drive økologisk landbrug. Udfasning af undtagelser bør endvidere ske i et realistisk tempo og uden mulighed for yderligere forlængelser. Regeringen kan ikke støtte, at der indføres særlige

grænseværdier for pesticidrester i økologiske produkter, som stammer fra en utilsigtet forurening, herunder pesticidrester, der for eksempel overføres med vinden.

Regeringen finder, at reguleringen af kontrolkravene bør fastholdes i økologiforordningen dels for bedst at sikre en procesbaseret kontrol, dels fordi det er frivilligt at dyrke økologisk, og der ikke er tale om en regulering angående sundhed og fødevarer sikkerhed. Regeringen finder, at det skal fastholdes, at medlemsstaterne har mulighed for at gennemføre årlig kontrol, men er positiv overfor en øget mulighed for en risikobaseret tilgang i forhold til fastlæggelse af tilsynsfrekvens. Regeringen finder, at det samlede kontroltryk ikke bør stige og vil arbejde for at sikre, at økologikontrollen med fødevarer virkninger fortsat kan gennemføres som en integreret del af den offentlige fødevarer kontrol. Regeringen finder endvidere, at kontrolomfanget af detailledet ikke bør øges, og at detailvirksomheder gives mulighed for en smidigere kontrol, blandt andet gennem mulighed for anprisning af økologiske råvarer efter tilsvarende model som i de danske regler om økologisk storkøkkendrift. Regeringen arbejder derimod for en fastholdelse af kravet til virksomhederne om at kunne dokumentere balance mellem input og output, og at der udelukkende fraviges fra dette, når risiko- og væsentlighedsbetragtninger taler for det. Desuden støtter regeringen at fastholde muligheden for at kunne udføre stikprøvevis krydskontrol. Regeringen støtter endvidere øvrige tiltag, der, ligesom dokumentation af balance og krydskontrol, vil kunne dæmme op for svindel med økologiske produkter.

Det er regeringens holdning, at forskelle medlemsstaterne imellem skal håndteres på en hensigtsmæssig måde, hvor der tages højde for eventuel konkurrenceforvridning.

Regeringen finder, at brugen af delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter skal indrettes, så medlemsstaterne får tilstrækkelig indflydelse på beslutninger, der har betydning for nationale ressourcer og for udbredelse af økologien. Regeringen er positivt indstillet overfor at give Kommissionen mandat til at forhandle økologi-handelsaftaler med tredjelande, i det omfang det kan forbedre danske eksportmuligheder.

Regeringen er positiv overfor, at visse allopatiske midler skal kunne anvendes, og at der etableres fælles europæiske forsyningsdatabaser.

Regeringen støtter op om, at der indføres natur- og klimakrav. Regeringen ser positivt på, at der kan indføres kriterier for brug af emballage.

Regeringen er desuden enig i, at yngel skal være økologisk, og at muligheden for anvendelse af ikke-økologisk yngel i akvakultur kun skal være mulig i de tilfælde, hvor økologisk yngel ikke kan skaffes indenfor EU.

Regeringen finder, at det overordnede princip om høje dyrevelfærdsstandarder skal afspejles bedre i forslaget i forhold til, at der lægges op til at bindestalde fortsat skal kunne bruges til opstaldning af kvæg.

Regeringen finder, at de langsigtede implikationer af et ændret importsystem ikke må begrænse markedsadgangen for økologiske produkter fra tredjelande til EU på et urimeligt grundlag, herunder særligt for udviklingslande. Ligesom der skal være opmærksomhed på, at import fra tredjelande også er grundlaget for input-stoffer til økologisk produktion i EU og ikke må begrænse udviklingen i EU.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

En lang række medlemsstater har fremsat en række meget kritiske bemærkninger til Kommissionens forordningsforslag, særligt i forhold til kontrol og undtagelser. Desuden har flere medlemsstater generelt udtrykt bekymring for, hvorvidt en opstramning af de økologiske principper vil begrænse økologiens udbredelse.

På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2014 kunne det italienske formandskab ikke opnå opbakning til en delvis generel indstilling. Der var dog opbakning generelt opbakning i Rådet til det italienske formandskabs arbejde med forslagets artikel 1-19.

Med Kommissionens arbejdsprogram (KOM (2014)910) for 2015 satte Kommissionen i december 2015 en tidsfrist på 6 måneder for, at der skal opnås enighed om forslaget. Såfremt det ikke lykkes, vil Kommissionen trække forslaget tilbage.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. december 2014 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2014, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. december 2014.

Forordningsforslaget har skriftligt været forelagt Folketinget Europaudvalg den 9. juli 2014 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. juli 2014, jf. samlenotat oversendt den 3. juli 2014.

Der er oversendt revideret grundnotat om sagen til Folketingets Europaudvalg den 27. maj 2014.

Der er oversendt grundnotat om sagen til Folketingets Europaudvalg den 11. april 2014.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 19. marts 2014, jf. samlenotat oversendt den 13. marts 2014.

Henstillingen til forhandling af aftaler med tredjelande har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. juni 2014, jf. samlenotat oversendt den 4. juni 2014.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

3. Forenkling af den fælles landbrugspolitik KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Formandskabet har lagt op til en udveksling af synspunkter på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. marts 2015 om forenkling af den fælles landbrugspolitik. Kommissionen og formandskabet har bedt om bidrag til forenkling fra medlemsstater, interesseorganisationer og Europa-Parlamentet.

Baggrund

Kommissionen har forenkling af den fælles landbrugspolitik som prioritet i 2015. Desuden har det lettiske formandskab forenkling som en prioritet i deres formandskabsperiode.

Sagen forventes sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. marts 2015 med henblik på udveksling af synspunkter.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Formål og indhold

Forenkling af den fælles landbrugspolitik er en del af Kommissionens arbejdsprogram for 2015 (KOM(2014)910). Derudover var forenkling af landbrugspolitikken en hovedprioritet i Kommissionsformandens hyrdebrev til landbrugskommissæren, hvoraf det fremgår, at der skal være særlig opmærksomhed på nærhedsprincippet, fleksibilitet og forenkling i forbindelse med gennemførelse af landbrugsreformen. Endvidere fremgår det, at landbrugskommissæren inden for de første 12 måneder skal genoverveje forenklingsmulighederne i forhold til direkte støtte, og her særligt grønning, landdistriktsudvikling, kvalitetspolitikken samt ordningen for frugt og grøntsager.

Landbrugskommissæren har sendt et brev til medlemsstaternes landbrugsministre, hvor medlemsstaterne inviteres til at komme med bidrag til forenkling inden udgangen af februar 2015.

Kommissionen har formuleret tre principper for forenklingsovelsen:

- Politiske beslutninger fra 2013-reformen ændres ikke. Forenklingforslag skal fokusere på de elementer, som kan ændres inden for rammerne af den nuværende politiske ramme.
- Forenklingforslag skal ikke føre til en svækkelse af forsvarlig økonomisk forvaltning eller til en stigning i fejl i udbetaling af landbrugsudgifter; og
- Der bør gives prioritet til de områder, hvor landmænd og andre tilskudsmodtagere er mest berørt, og hvor de fleste ville nyde godt af en reduktion af den administrative byrde.

Fokus for Kommissionen er i udgangspunktet forenkling for den enkelte landmand.

Kommissionen har selv igangsat en intern gennemgang af hele lovgivningen på landbrugsområdet med henblik på at identificere de områder, som kan forenkles og overlades til medlemsstaterne i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

I forhold til direkte støtte indføres der med landbrugsreformen en række nye elementer, som medlemsstaterne skal administrere. Især de grønne krav bliver administrativt en stor byrde for administrationen og landbrugssektoren. Kommissionens intention er på basis af det første års gennemførelse at evaluere gennemførelsen af de grønne krav med fokus på kravet om, at landmanden skal udlægge 5 % af omdriftsarealet som miljøfokusområder. Endvidere vil Kommissionen overveje at forenkles andre regler under den direkte støtte med henblik på, at det senest kan få effekt fra ansøgningsåret 2017. Kommissionen skal endvidere fremlægge en egentlig evalueringsrapport af miljøfokusarealer i marts 2017. Kommissionen har tilkendegivet, at der i den sammenhæng kan tages forenkling op, som forudsætter ændringer også af basisretsakterne.

I relation til den fælles markedsordning er fokus på forenkling af det omfattende regelsæt på området i forbindelse med tilpasning til Lissabon-traktaten samt på forenkling af ordningen for frugt og grøntsager.

På landdistriktsområdet forventes fokus blandt andet at være på mere fleksible støttemuligheder, reglerne for kontrol og sanktioner i forbindelse med krydsoverensstemmelse, samt på mulighederne for anvendelsen af risikobaseret kontrol.

Formandskabet har på linje med Kommissionen anmodet medlemsstaterne om bidrag til forenkling af den fælles landbrugspolitik ligeledes med frist til udgangen af februar 2015. Der forventes en første udveksling af synspunkter på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. marts 2015. Formandskabet forventes derefter at ville fremlægge et udkast til rådskonklusioner med henblik på vedtagelse på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11. maj 2015.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om sagen.

Kommissionen har ligeledes anmodet Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg om at komme med bidrag til forenkling af den fælles landbrugspolitik.

Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv statsfinansielle, administrative, lovgivningsmæssige eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. En eventuel kommende forenkling af landbrugspolitikken vil kunne have positive statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Høring

Sagen har været skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer mener, at der er et stort behov for at forenkle den fælles landbrugspolitik. Det er ifølge foreningen af meget stor vigtighed, at der skabes en reel forenkling for landmanden, og at der arbejdes på at få foreklingsforslag igennem, som kan have effekt allerede på kort sigt.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det er af høj prioritet, at få forenklet reglerne omkring de nye grønne krav. De vigtigste foreklingsforslag er set med Landbrug & Fødevarers øjne følgende:

- *Efterafgrøder*: Her ønsker Landbrug & Fødevarer at hæve omregningsfaktoren fra 0,3 til 0,7 samt afskaffe kravet om at efterafgrøder, der anvendes til miljøfokusområder, skal etableres i blandinger.
- *Krav om etablering af flere afgrøder*: Landbrug & Fødevarer mener, at alle bedrifter, der er under gennemsnitsstørrelsen i det enkelte medlemsland skal undtages for kravet om etablering af flere afgrøder
- *Sanktionssystemet for grønne krav*: Her påpeger Landbrug & Fødevarer behovet for at skabe mere proportionalitet i sanktionssystemet. Det kan ifølge foreningen blandt andet ske ved at reducere omregningsfaktoren ved beregningen af reduktionen fra en faktor 10 til en faktor 4.

Økologisk Landsforening er grundlæggende positive overfor en forenkling af den fælles landbrugspolitik.

Økologisk Landsforening mener, at de 30 % af den direkte støtte, der er betinget af overholdelse af de grønne krav, bør overflyttes til landdistriktspolitikken. Det vil forenkle samspillet til de øvrige natur- og miljøordninger landdistriktspolitikken samt relationen til økologi. Samtidig vil medlemsstaterne slippe for at forholde sig til dobbeltkompensation. Økologisk Landsforening anfører endvidere, at produktionsstøtte bør afløses af tiltag, der har karakter af offentlige goder.

Økologisk Landsforening bemærker, at flerårige miljøordninger bør kunne forlænges med nye etårige aftaler. Det vil endvidere kunne fastholde flere arealer i miljøordninger, idet landmænd kan være tilbageholdende overfor at forlænge ordningerne, hvis det indebærer, at de er bundet i en ny femårig periode.

Økologisk Landsforening efterspørger mere fleksibilitet i forhold arealanvendelsen på arealer, der er omfattet af femårige tilsagn. Foreningen anfører, at eksempelvis periodevise oversvømmelser, skovrejsning, etablering af søer, etc. afspejler den dynamik, der er på arealer, der indgår i et landbrug. Denne dynamik bør ifølge Økologisk Landsforening tillades under forudsætning af, at tilsagnshaver undlader at hjemtage støtte til det areal, der ikke aktuelt lever op til tilsagnsforpligtelsen.

Økologisk Landsforening pointerer, at det nuværende regelsæt er et incitament for at lægge marker sammen og sløjfe hegn og markskel samt dræne fugtige pletter væk, da det vil øge det støtteberettigede areal. På den måde er den nuværende grundbetaling ifølge Økologisk Landsforening den største trussel for naturen i landbrugslandskabet. I stedet mener Økologisk Landsforening, at den direkte støtte bør udbetales til det samlede matrikulerede areal tilknyttet den enkelte bedrift med undtagelse af bygninger, gårdspladser, private haver og tilsvarende. Et sådant system vil ifølge Økologisk Landsforening være lettere for landmændene at håndtere, og det vil reducere eller måske fjerne behovet for miljøfokusområder.

Økologisk Landsforening påpeger, at der kan opnås støtte til etablering af lavskov igennem landdistriktsprogrammet. Økologisk Landsforening mener i stedet, at al lavskov bør være berettiget til grundbetaling, da netop tabet af den direkte støtte gør det for dyrt at etablere lavskov. Økologisk Landsforening påpeger endvidere, at det vil være en stor forenkling og en fordel for natur, biodiversitet, klima og dyrevelfærd, hvis det fremgår direkte, at græsarealer til landbrugsdyr må være beplantet med træer og buske uden begrænsningen på 100 træer pr. ha og uden indvirkning på støtteprocenten. Der er ifølge Økologisk Landsforening oplagte fordele ved at have en beplantning med træer og buske på arealer med græssende husdyr. Det giver naturligt læ og skygge, det yder et væsentligt bidrag til opsamling af næringsstoffer, og det er ganske enkelt en naturlig del af et udeareal til dyr som grise og høns, der oprindeligt er skovdyr.

Økologisk Landsforening påpeger det u hensigtsmæssige i at økonomiske konsekvenser af overtrædelse af krydsoverensstemmelsesregler i husdyrproduktionen afhænger af støttearealets størrelse og ikke af husdyrproduktionens størrelse. Dette kan ifølge Økologisk Landsforening ændres ved at indbygge en korrelation mellem husdyrholdets størrelse og den økonomiske sanktion.

Økologisk Landsforening foreslår, at kravene til øremærker ændres, så dyr, der ikke malkes og dermed håndteres hver dag først skal have isat tabte øremærker i forbindelse med, at de skal håndteres. Dyr, der græsser naturarealer, har ifølge Økologisk Landsforening større risiko for at tabe deres øremærker, fordi de hænger fast i krat, og det kan være vanskeligt for landmanden at kontrollere.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter aktivt en forenkling af den fælles landbrugspolitik. Fra regeringens side er der fokus på proportionalitet mellem kontrolkravene og den reelle risiko for EU-budgettet. Regeringen arbejder særligt for at få indført mere enkle regler for gennemførelse og kontrol af de grønne krav til den direkte støtte. Regeringen arbejder for, at man på en række områder allerede nu iværksætter forenkling af gennemførelsesbestemmelserne.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der vil være en positiv holdning til forenkling af den fælles landbrugspolitik fra stort set alle medlemsstater, og at der vil blive efterspurgt forenkling af især reglerne for gennemførelse og kontrol de grønne krav til den direkte støtte.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke været tidligere forelagt for Folketingets Europaudvalg.

4. Status for gennemførelse af reformen af den fælles landbrugspolitik KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen forventes på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. marts 2015 at orientere om status for medlemsstaternes gennemførelse af landbrugsreformen med fokus på den direkte støtte (søjle I) og landdistriktspolitikken (søjle II).

Baggrund

Kommissionen forventes på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. marts 2015 at orientere om status for medlemsstaternes gennemførelse af landbrugsreformen med fokus på den direkte støtte (søjle I) og landdistriktspolitikken (søjle II).

Sagen forventes sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. marts 2015 med henblik på udveksling af synspunkter.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stilningtagen til konkrete forslag.

Formål og indhold

Gennemførelse af direkte støtte

Reformen af den direkte støtte trådte i kraft januar 2015. Reformen består af en række obligatoriske samt frivillige elementer, som følger af Europa-Parlamentets og Rådets forordning

1307/2013. I forhold til både de frivillige og obligatoriske elementer foreligger der inden for den fælles EU-ramme en række muligheder for at tilpasse gennemførelsen til nationale og regionale forhold. Nedenstående beskriver overordnet, hvorledes medlemsstaterne har gennemført reformen på en række centrale elementer.

Grundbetalingsordningen: De nye medlemsstater har mulighed for fortsat at anvende en forenklet variant af grundbetalingsordningen uden betalingsrettigheder, hvilket 10 medlemsstater vil fortsætte med. Øvrige medlemsstater heriblandt Danmark anvender grundbetalingsordningen.

Betalingsrettigheder: Det er obligatorisk at genberegne betalingsrettighedernes værdi med henblik på at opnå en hel eller delvis udjævning af støtten. I den sammenhæng har 9 medlemsstater valgt en fuldstændig udjævning af betalingsrettighedernes værdi på enten nationalt eller regionalt niveau senest i 2020. Øvrige medlemsstater heriblandt Danmark anvender modeller, hvor der opnås en delvis udjævning.

Omfordelingsbetaling: Medlemsstaterne har mulighed for at anvende op til 30 % af den direkte støtte til en ekstra betaling til de første op til 30 hektar, der søges støtte til. Denne omfordelingsordning anvendes i 8 medlemsstater, hvor mellem 5 og 15 % af støtten i søjle I anvendes hertil.

Nedsættelse af betalinger (capping): Medlemsstaterne skal foretage en reduktion på 5 % af den direkte støtte over 150.000 € fratrukket den grønne støtte, hvilket foretages i Danmark. Der er endvidere mulighed for at nedsætte betalingerne helt eller delvist over dette beløb, hvilket ni medlemsstater vil.

Fleksibilitet mellem søjlerne: Medlemsstaterne har mulighed for at overføre midler mellem søjlerne, og dermed overføre midler fra direkte støtte til anvendelse under landdistriktsprogrammet eller omvendt. 11 medlemsstater overfører midler fra søjle I til søjle II på i alt 6,4 mia. € over 6 år, mens 5 medlemsstater overfører midler fra søjle II til søjle I på i alt 3,4 mia. €.

Grønning: Det er obligatorisk at indføre grønning. Den grønne støtte udgør 30 % af den direkte støtte. Bedrifter med over 15 hektar agerjord skal udlægge 5 % af dette areal som miljøfokusområde, hvor medlemsstaterne har mulighed for at vælge forskellige typer af arealer, som kan indgå til opfyldelse af dette krav. I den sammenhæng har 6 medlemsstater valgt at aktivere 2 til 4 typer miljøfokusområder, 9 medlemsstater har valgt at aktivere 5 til 9 typer miljøfokusområder, mens 13 medlemsstater har valgt at aktivere over 10 typer miljøfokusområder. I Danmark kan anvendes følgende typer: brak, efterafgrøder, herunder græsudlæg, landskabs-elementer (søer og fortidsminder på linje med reglerne for God Landbrugs- og Miljømæssig stand), lavskov samt bræmmer langs vandløb.

De mest valgte typer miljøfokusområder er følgende:

- Kvælstoffikserende afgrøder er valgt af 27 medlemsstater,
- Brak er valgt af 26 medlemsstater,
- Lavskov er valgt af 23 medlemsstater,
- Efterafgrøder er valgt af 21 medlemsstater,
- Bræmmer er valgt af 20 medlemsstater,
- Træer i grupper er valgt af 18 medlemsstater og

- Skovbræmmer er valgt af 17 medlemsstater.

Betaling for områder med naturlige begrænsninger: Medlemsstaterne har mulighed for at anvende op til 5 % af midlerne som supplerende direkte støtte til arealer udpeget som områder med naturlige begrænsninger. Danmark har som eneste medlemsstat valgt dette, hvor 0,32 % ydes som supplerende støtte til landbrugsarealer på en række øer.

Frivillig koblet støtte: Medlemsstaterne har mulighed for at yde koblet støtte inden for en eller flere sektorer. 27 medlemsstater valgt at indføre koblet støtte, og i gennemsnit vil 10 % af midlerne i søjle I ydes som koblet støtte, som fordeler sig således:

- 24 medlemsstater giver koblet støtte til kvægsektoren (42 %),
- 19 medlemsstater giver koblet støtte til mælk og mejeriprodukter (20 %),
- 22 medlemsstater giver koblet støtte til fåre- og gedesektoren (12 %),
- 16 medlemsstater giver koblet støtte til proteinafgrøder (10 %),
- 19 medlemsstater giver koblet støtte til frugt og grøntsektoren (5 %),
- 10 medlemsstater giver koblet støtte til sukkerroer (4 %).

I Danmark anvendes 2,77 % af midlerne i søjle I, som en koblet støtte i kvægsektoren.

Frivillig ordning for små landbrugere: Medlemsstaterne har mulighed for at tilbyde en forenklet ordning for støttemodtagere, som modtager op til 1.250 € om året. 15 medlemsstater har valgt at indføre denne ordning.

Landdistriktpolitikken for 2014-2020

De nationale og regionale landdistriktsprogrammer udarbejdes inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik og finansieres under den tildelte EU budgetramme for 2014-2020. Som følge af vedtagelsen af den nye landdistriktsforordning 1305/2013 skal medlemsstaterne udarbejde et landdistriktsprogram for perioden 2014-2020, som skal godkendes af Kommissionen. Medlemsstater med en regionaliseret forvaltningsstruktur, kan vælge at udarbejde programmerne på regionalt niveau.

Landdistriktsprogrammerne indeholder en række tilskudsordninger og skal ifølge Europa-Parlamentets og Rådets forordning 1305/2013 understøtte udviklingen af landbrug og landdistrikter indenfor tre overordnede målsætninger:

- 1) Landbrugets konkurrenceevne
- 2) Bæredygtig forvaltning af naturressourcer og klimaindsats
- 3) Balanceret territorial udvikling i landdistrikter.

De overordnede målsætninger forfølges gennem en række prioriteter og fokusområder, og det er et krav fra Kommissionen, der skal godkende programmerne, at der er tale om en balanceret programmering på tværs af målene, der underbygges af en række fastlagte situations- og behovsanalysetrin.

Den nationale udmøntning af programmet skal foregå indenfor rammerne af en national partnerskabsaftale, der skal sikre strategisk samtænkning af de nationale programindsatser under de Europæiske Strategiske Investeringsfonde (ESI-fonde). Fondene skal både bidrage til at realisere EU 2020-strategien og adressere nationale og regionale udfordringer. Partnerskabsaftalen skal godkendes af Kommissionen.

For Danmark omfatter partnerskabsaftalen programmerne for den europæiske landbrugsfond for udvikling af landdistrikterne, hav- og fiskerifonden, socialfonden og fonden for regional udvikling. Den danske partnerskabsaftale blev udarbejdet af NaturErhvervstyrelsen og Erhvervsstyrelsen. Kommissionen havde før udarbejdelsen udarbejdet et positionspapir om Danmark, hvor den pegede på, at indsatsen med fordel kunne falde inden for følgende områder:

- Styrkelse af produktiviteten og konkurrenceevnen via innovation og virksomhedsudvikling
- Styrkelse af arbejdsudbuddet gennem inklusion, tilpasning af kompetencer og uddannelsesindsatser
- Styrkelse af indsatsen inden for miljøbeskyttelse og tilpasning til klimaforandringerne.

Alle tre mål forfølges med den danske partnerskabsaftale, herunder landdistriktsprogrammet. Programindsatsen forfølger endvidere blandt andet regeringens vækstplan Danmark, vækstplan for fødevarer, Økologiplan Danmark og handlingsplaner på miljø-, klima- og naturområdet.

Status for Kommissionens godkendelse af programmerne: Kommissionen havde den 13. februar 2015 godkendt 27 af de i alt 118 landdistriktsprogrammer for 2014-2020 indmeldt til Kommissionen.

De danske, polske og østrigske landdistriktsprogrammer blev som de 3 første godkendt den 12. december 2014, efterfulgt af 6 programgodkendelser i december 2014 og yderligere 18 den 13. februar 2015. Samlet udgør budgetrammen for de 27 godkendte programmer ca. 35 mia. €, svarende til 36 % af den afsatte EU budgetramme for perioden 2014-2020. Der udestår dermed 90 programmer, der skal godkendes af Kommissionen.

Det ventes, at Kommissionen vil give medlemsstaterne en opdateret status over de godkendte programmer og den forventede videre proces.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig.

Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv statsfinansielle, administrative, lovgivningsmæssige eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer bemærker indledningsvis, at der i forbindelse med gennemførelsen af reformen vedrørende den direkte støtte, gives en lang række valgmuligheder for den enkelte medlemsstat. Dette betyder, at implementeringen af reformen bliver meget forskelligartet, når man ser på tværs af de forskellige medlemsstater.

Valgmulighederne giver ifølge Landbrug & Fødevarer spillerum til at tilpasse reformen til de specifikke behov i de enkelte medlemsstater, men det giver også risiko for, at der kan ske en konkurrenceforvridning mellem medlemsstaterne. Dette gør sig ifølge Landbrug & Fødevarer

ikke mindst gældende i forhold til anvendelsen af muligheden for at overføre midler mellem landdistriktspolitikken og den direkte støtte.

Endvidere bemærker Landbrug & Fødevarer, at Danmark er det eneste medlemsstat, der har valgt ikke at anvende kvælstoffikserende afgrøder som miljøfokusområde. Landbrug & Fødevarer mener fortsat, at de kvælstoffikserende afgrøder bør være en del af den danske implementering. De kvælstoffikserende afgrøder er salgsafgrøder, og derfor vil anvendelsen af kvælstoffikserende afgrøder som miljøfokusområde i andre EU-lande give anledning til konkurrenceforvridning af markedet for disse afgrøder.

Danmark er ifølge Landbrug & Fødevarer den eneste medlemsstat, som har valgt at anvende muligheden for at give en særlig betaling til områder med naturlige begrænsninger. Det betyder i praksis, at Ø-støtteordningen er flyttet fra landdistriktspolitikken til den direkte støtte. Denne flytning har ifølge Landbrug & Fødevarer vist sig at give visse udfordringer, eftersom definitionen af en støttemodtager er anderledes i søjle I. Dette betyder i praksis, at en række interessentskaber fremadrettet ikke kan modtage ligeså meget støtte som hidtil, idet støtten nu gives til 100 hektar per ansøger og ikke til 100 hektar per interessent. Landbrug & Fødevarer har tidligere påpeget, at denne konsekvens ikke var oplyst i forbindelse med fastlæggelsen af de danske regler. Der bør derfor snarest findes en løsning så de berørte landmænd ikke utilsigtet bliver stillet dårligere end hidtil.

Landbrug & Fødevarer fremhæver overordnet at reformen er gennemført på meget kort tid. Processen med at udarbejde delegerede og implementerende retsakter og retningslinjer har været meget sammenpresset, og det foreningen finder det tankevækkende, at det ikke nødvendigvis er alle retningslinjer, som er endeligt på plads, selvom reformen har været i kraft i to måneder.

Landbrug & Fødevarer finder det ydermere problematisk, at Kommissionen løbende – igennem svar på spørgsmål og afklaringer – kommer med information, der kan vende op og ned på den administration, som medlemsstaterne har planlagt. Sådanne ændringer ifølge Landbrug & Fødevarer kan få meget alvorlige konsekvenser for de landmænd, der skal leve op til de nye regler. Landbrug & Fødevarer mener, at dette er dybt problematisk og det er yderst kritisk for landmændenes retssikkerhed. Derfor vil Landbrug & Fødevarer kraftigt opfordre til, at regeringen i fællesskab med de øvrige medlemsstater og Europa-Parlamentet sikrer, at Kommissionen vurderer overtrædelser af reglerne lempeligt i det første år, og løbende afklaringer fra Kommissionen ikke får effekt fra indeværende år, men i stedet skal indarbejdes fra 2016.

Ydermere bemærker Landbrug & Fødevarer at implementeringen af landbrugsreformen sker med en hidtil uset detailregulering fra Kommissionens side. Dette betyder ifølge Landbrug & Fødevarer, at det ofte er svært at genkende det oprindelige politiske formål med reformen – især når der tages udgangspunkt i de regler, landmanden skal efterleve i praksis.

Som eksempel nævner Landbrug & Fødevarer Kommissionens krav om, at efterafgrøder, der kan tælle med som miljøfokusområde, skal etableres i blandinger. Dette giver store udfordringer både for landmanden og for den fysiske kontrol. Dette skal ikke mindst ses i lyset af, at hovedformålet med at etablere efterafgrøder er at opsamle kvælstof, og dette formål fint kan opfyldes uden at stille krav om at etablere efterafgrøderne i blandinger.

Et andet eksempel er ifølge Landbrug & Fødevarer kravet om, at landmænd skal etablere to afgrøder, hvis bedriftens omdriftsareal er mellem 10 og 30 hektar og tre afgrøder, hvis bedriftens omdriftsareal er over 30 hektar. For at kunne kontrollere kravet, skal medlemsstaterne definere en kontrolperiode, hvor den planlagte afgrøde skal være på marken. Kommissionen stiller krav, at der skal kunne findes planterester fra den hovedafgrøde, der har været på arealet det pågældende år, hvis afgrøden skal kunne godkendes i en fysisk kontrol. Kontrolperioden er i Danmark fastsat til den 1. juni til 31. juli. Kan der ikke findes planterester fra den hovedafgrøde, der har været på arealet, er det den afgrøde, der er på arealet på kontroltidspunktet, som tæller.

Hvis kontrollen kommer sent i kontrolperioden, kan dette for eksempel være en efterafgrøde, som ellers har været tiltænkt at tælle som miljøfokusområde. Denne efterafgrøde vil så blive til årets hovedafgrøde. Ud over at landmanden derfor måske står og mangler en afgrøde, vil han også mangle det miljøfokusområde, som efterafgrøden skulle have opfyldt. Helt overordnet er dette meget problematisk for landmandens retssikkerhed. Desuden giver det ikke landbrugsfaglig mening, eftersom landmanden i virkeligheden rent faktisk lever op til reglerne, når man ser på, hvad der reelt har været dyrket på markerne gennem vækstsæsonen.

Endelig fremhæver Landbrug & Fødevarer, at sanktionssystemet for manglende overholdelse af de grønne krav er meget lidt proportionalt, så selv meget små overtrædelser kan give ganske store sanktioner. Derudover vil kravet om etablering af to eller tre afgrøder ifølge Landbrug & Fødevarer sandsynligvis blot føre til strukturudvikling, eftersom mindre landbrug (eksempelvis deltidsbrug) vil vælge at bortforpagte eller sælge deres jord til en større landmand i stedet for at etablere en eller to ekstra afgrøder på deres areal.

Økologisk Landsforening henviser til det hørings svar om forenkling af landbrugspolitikken. I supplement til dette vil foreningen gerne tilføje, at den har erfaret, at visse medlemsstater har valgt at tilmelde "gruppe af træer" som miljøfokusområde som deres vej til at give direkte støtte til landbrugsskovsystemer, idet grupper af træer anses for at være et GLM-element (god landbrugs- og miljømæssig stand), der medvirker til at beskytte drikkevandet mod nitratforurening.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen agter at tage orienteringen til efterretning og anføre vigtigheden af, at der sker en indsats i forhold til at opnå forenkling af den fælles landbrugspolitik.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at en række medlemsstater vil lægge vægt på en snarlig godkendelse af deres landdistriktsprogrammer. Der forventes endvidere at blive lagt vægt på, at der sker en forenkling af den fælles landbrugspolitik.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke været tidligere forelagt for Folketingets Europaudvalg.

5. Status for internationale forhandlinger på landbrugsområdet

KOM-dokument foreligger ikke

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 2. oktober 2014. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Det forventes, at Kommissionen på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. marts 2015 vil orientere om status for EU's regionale og bilaterale handelsaftaler og -forhandlinger samt multilaterale forhandlinger på landbrugsområdet.

Baggrund

Det forventes, at Kommissionen på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. marts 2015 vil orientere om status for EU's regionale og bilaterale handelsaftaler og -forhandlinger samt multilaterale forhandlinger på landbrugsområdet.

Sagen forventes sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. marts 2015 med henblik på orientering.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stilling tagen til konkrete forslag.

Formål og indhold

Igangværende frihandelsforhandlinger

Der er blevet afviklet otte forhandlingsrunder mellem EU og USA siden lancering af frihandelsforhandlingerne i marginen af G8-topmødet i Nordirland i juni 2013. Den seneste runde fandt sted i Bruxelles i februar 2015. Næste runde forventes afviklet i april 2015 i Washington. Herefter forventes afholdt yderligere én forhandlingsrunde i sommeren 2015. Forhandlingernes indledende fase er nu ved at være overstået. Her har formålet været at sætte rammerne for de videre forhandlinger og opbygge en god forståelse for de respektive systemer og lovgivningsprocesser. Der har således endnu kun været forhandlet få udkast til kapitler i en endelig frihandelsaftale, men der har imidlertid været udvekslet et første tilbud på toldsatser. Der er mellem parterne enighed om inden juli 2015 dels at nå konkrete fremskridt vedrørende de tre delelementer under forhandlingsøjle 1 om markedsadgang (offentlige indkøb, toldsatser og tjenesteydelser), dels at fastlægge strukturen og hovedindholdet i de horisontale og sektormæssige indsatser under forhandlingssøjle 2 om lovgivningsmæssigt samarbejde. Det forventes, at de egentlige tekstnære for handlinger indledes efter sommerferien 2015.

Forhandlingerne mellem EU og Japan startede i april 2013, og der har foreløbig været gennemført otte forhandlingsrunder. Næste runde forventes afviklet den 23.-27. februar 2015. Danmark er et af de få EU-lande, som kontinuerligt opretholder et handelsover skud over for Japan, og for hvem en ambitiøs frihandelsaftale har et entydigt positivt økonomisk perspektiv. Navnlig landbrugs- og fødevarerhvervet samt lægemiddelindustrien har meget stærke interesser i en åbning af det japanske marked. Forhandlingerne befinder sig endnu på et relativt tidligt stadie. Der har været udvekslet indledende tekstforslag og tilbud på enkel-

te områder. Forud for 6. forhandlingsrunde gennemførte EU en 1-års gennemgang af forhandlingerne, der bekræftede, at Japan havde leveret tilstrækkelige fremskridt vedrørende en række prioriterede tekniske handelshindringer, blandt andet godkendelsesprocedurer for fødevarer-tilsætningsstoffer.

For så vidt angår Mercosur (Argentina, Brasilien, Paraguay, Uruguay) har der gennem længere tid været begrænset momentum i forhold til forhandlingerne, blandt andet vedrørende udveksling af nye og mere omfattende toldtilbud. Aftalen vil være omfattende og dække emner som tjenesteydelser, investeringer, offentlige indkøb og bæredygtig udvikling. Den vil også sigte mod at sikre en passende beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder og geografiske betegnelser. Spørgsmålet om liberalisering af handelen med landbrugsvarer har vist sig at være et helt centralt element i forhandlingerne. Aktuelt afventer EU enighed blandt Mercosur-landene om færdiggørelsen af et nyt toldtilbud.

I forhold til Indien har EU signalleret fuldt engagement med henblik på at få genoptaget frihandelsforhandlingerne. Aktuelt afventer EU udviklingen i den nye indiske regerings udmeldinger på det handelspolitiske område, herunder holdningen til frihandelsforhandlinger.

Færdigforhandlede frihandelsaftaler

Den første frihandelsaftale i den nye generation af EU's frihandelsaftaler blev indgået med Sydkorea. Aftalen trådte i kraft i juli 2011 og er desuden EU's første handelsaftale med et asiatisk land. Aftalen er den mest ambitiøse, EU nogensinde har afsluttet. Den indebærer en afvikling af næsten alle importafgifter efter en overgangsperiode og skaber væsentlige nye muligheder for blandt andet markedsadgang for tjenesteydelser og investeringer. Fokus er nu rettet mod effektiv implementering af aftalen gennem en række specialiserede komitéer og arbejdsgrupper.

Der blev den 18. oktober 2013 indgået en politisk aftale om hovedelementerne i en frihandelsaftale mellem EU og Canada. Den politiske aftale indebærer en omfattende afvikling af toldsatser i såvel EU som Canada. På EU's side er der tale om en afvikling af 99,2 % af alle toldlinjer ved en aftales fulde indfasning. Den tilsvarende toldafvikling på canadisk side omfatter 98,8 % af alle toldlinjer. Den politiske aftale medfører øget markedsadgang for canadisk okse- og svinekød i EU, mens EU omvendt opnår en bedre markedsadgang i Canada for blandt andet mejeriprodukter. Relateret til dette accepterer Canada fremadrettet at yde beskyttelse af et bredt udsnit af EU's prioriterede geografiske indikationer på fødevarerområdet. Der er efterfølgende opnået enighed mellem EU og Canada om reciprocitet i håndteringen af henholdsvis EU's ostekvoter på det canadiske marked og Canadas kødkvoter på det europæiske marked, således at begge kvoter administreres efter et licensbaseret system. Det forventes, at aftalen vil kunne træde i kraft i 2. halvår af 2016.

En regional frihandelsaftale mellem EU og ASEAN⁴-landene blev igangsat i 2007, men mangel på fremskridt gjorde, at aftalen blev sat på "stand-by" og afløst af bilaterale forhandlinger med de enkelte ASEAN-lande. Tanken er, at de bilaterale frihandelsaftaler på sigt kan udgøre byggestenen til en egentlig EU-ASEAN frihandelsaftale. EU og Singapore afsluttede i december 2012 de politiske forhandlinger om en frihandelsaftale, der pt. undergår juridisk review. Der er desuden iværksat yderligere forhandlinger om et kapitel om investeringsbeskyttelse. Aftalen er

⁴ Brunei, Cambodja, Indonesien, Laos, Malaysia, Myanmar/Burma, Filippinerne, Singapore, Thailand og Vietnam.

banebrydende for grøn teknologi, idet den forenkler reglerne for handel og investeringer i grøn teknologi og fremmer grønne udbud. Der er tale om den første aftale med et land i ASEAN-gruppen, hvor EU også forhandler om frihandelsaftaler med Malaysia, Vietnam og Thailand. Forhandlingerne med Vietnam er længst fremme, hvor næste forhandlingsrunde forventes afviklet den 23.-27. marts 2015.

I 2013 undertegnede EU en ambitiøs og omfattende frihandelsaftale med Peru og Colombia. Aftalen medfører først og fremmest en eliminering af langt de fleste toldtariffer, samt forpligtelser vedrørende reduktion af tekniske barrierer og beskyttelse af intellektuelle ejendomsretigheder mv. Aftalen er åben for deltagelse af andre Andin-lande⁵. Ecuador har i juli 2014 tilsluttet sig aftalen.

EU afsluttede i december 2011 endvidere forhandlingerne om frihandelsaftaler med Ukraine. Den midlertidige anvendelse af aftalen er udskudt til 31. december 2015, og indtil da forventes de ensidige afskaffelser og nedsættelser af told på ukrainske varer, som følger af Det Europæiske Råds hjælpepakke til Ukraine vedtaget den 6. marts 2014, at være i kraft.

EU forhandlede i juli 2013 frihandelsaftaler på plads med Moldova, Armenien og Georgien. Armeniens præsident meldte dog efterfølgende ud, at landet vil tilslutte sig den eurasiske toldunion (anført af Rusland), hvilket er uforeneligt med en frihandelsaftale mellem EU og Armenien. Aftalerne med Moldova og Georgien blev parafereet på topmødet i det østlige partnerskab i november 2013, endelig undertegnet den 27. juni 2014 og er i midlertidig anvendelse siden 1. september 2014.

Endvidere forhandles om økonomiske partnerskabsaftaler (EPA'er), som også har et udviklingsmæssigt sigte, med forskellige grupperinger af AVS-lande (udviklingslande i Afrika, Vestindien og Stillehavet). I 2014 har EU indgået aftaler med henholdsvis en række vestafrikanske lande, herunder Nigeria, SADC (South African Development Community) herunder Sydafrika samt EAC (East African Community).

WTO-forhandlingerne

Efter nedbruddet i forhandlingerne i efteråret 2014, grundet Indiens blokering af den formelle godkendelse af handelslettelsesaftalen (TFA) inden den på WTO-ministermødet på Bali i december 2013 fastsatte tidsfrist den 31. juli 2014, er WTO-forhandlingerne genoptaget.

Handelslettelsesaftalen var et kerneelement i Bali-pakken og hele omdrejningspunktet for, at Bali-mødet kunne betegnes som en succes. Handelslettelsesaftalen blev i december 2014 vedtaget, og der udestår nu at fastlægge et arbejdsprogram for forhandlingerne af de resterende elementer i Bali-pakken (landbrug, industrivarer og tjenesteydelser).

Officielt er der sat et mål om, at arbejdsprogrammet skal fastlægges inden juli 2015, med henblik på at afslutte forhandlingerne i på WTO ministerkonferencen i Nairobi i december 2015. Der er dog samtidigt bred enighed om, at denne tidsplan er meget ambitiøs, og at et mere realistisk scenarie er enighed om arbejdsprogrammet inden ministerkonferencen i december 2015.

EØS-forhandlingerne

Finansieringsmekanisme og tillægsprotokol vedr. fisk og fiskevarer med hhv. Norge og Island

⁵ Peru, Colombia, Ecuador og Bolivia.

Der foregår aktuelt forhandlinger om en ny EØS-finansieringsmekanisme, der kan betegnes som de tre EØS-EFTA-landes (Island, Norge og Liechtenstein) betaling for at få adgang til det indre marked. Parallelt med, men i princippet uafhængigt af forhandlingerne om finansieringsmekanismen, forhandles med henholdsvis Norge og Island om tillægsprotokoller vedrørende markedsadgang for fisk og fiskevarer. De gældende protokoller udløb den 30. april 2014.

Øget liberalisering af handlen med landbrugsvarer (artikel 19-forhandlinger)

Kommissionen har påbegyndt forhandlinger med Norge om en øget liberalisering af landbrugsområdet under artikel 19 i EØS-aftalen. Fra dansk side er der blevet arbejdet aktivt på at sikre varetagelse af danske interesser i forhandlingerne, herunder særligt en tilbage-trækning af den tidligere norske regerings toldforhøjelser på ost, kød og hortensia.

Kommissionens første møde med Norge om artikel 19-forhandlingerne fandt sted den 3. februar 2015.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres, men skal i henhold til TEUF artikel 207, stk. 3 og jf. artikel 218 godkende frihandelsaftaler.

Konsekvenser

Drøftelsen har i sig selv ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Det forventes, at øget handelsliberalisering vil have samfundsøkonomiske konsekvenser. Drøftelsen vil ikke i sig selv berøre beskyttelsesniveauet.

Høring

§ 2-udvalget (landbrug) og § 5-udvalget (fiskeri) er blevet hørt.

Landbrug & Fødevarer støtter generelt EU's offensive handelspolitik, hvor der er fokus på indgåelse af frihandelsaftaler med strategisk vigtige markeder. Fokus på eksport er – ifølge Landbrug & Fødevarer - afgørende for at sikre vækst og beskæftigelse i Danmark og i Europa.

Landbrug & Fødevarer lægger vægt på, at den konstruktive dialog med USA inden for rammerne af TTIP-forhandlingerne fortsættes. Dialogen må ske på grundlag af videnskabelige standarder og en forståelse for de forskellige reguleringstilgange i henholdsvis EU og USA.

Landbrug & Fødevarer ser fortsat et stort potentiale i en ambitiøs frihandelsaftale mellem EU og Japan. Potentialet knytter sig ikke mindst til en bedre markedsadgang for svinekød. Det er ifølge Landbrug & Fødevarer centralt, at EU's markedsadgang for svinekød ikke bliver ringere end den markedsadgang, USA måtte forhandle igennem med Japan som del af TPP-forhandlingerne.

Landbrug & Fødevarer ser det desuden som en meget vigtig fællesopgave, at der bliver skabt markedsadgang til lande i Sydamerika, herunder de lande som EU har indgået frihandelsaftaler med (Chile, Peru, Columbia og de centralamerikanske lande). Landbrug & Fødevarer finder det stærkt utilfredsstillende, at Brasilien i realiteten ikke viser nogen form for reel handlingsvilje, når det handler om at få adgang til det brasilianske marked. Brasilien har en markant eksport til EU af fjerkræ- og oksekød, ca. 450.000 tons fjerkrækød og 150.000 tons oksekød årligt, hvorimod EU ikke har nogen adgang af nævneværdig karakter til Brasilien. Endelig fremhæver

Landbrug & Fødevarer, at enhver fremgang i EU's forhandlinger med MERCOSUR, bør betinges af reel fremgang i EU's adgang til det brasilianske marked.

Landbrug & Fødevarer understreger desuden vigtigheden af, at de påbegyndte EØS artikel 19 forhandlinger med Norge sikrer, at de sektorer, der har været særligt ramt af toldændringer, kompenseres, og at man arbejder for, at forhandlingerne sikrer en reel øget liberalisering af handlen med landbrugsvarer, som det er hensigten i aftalen.

Danmarks Fiskeriforenings Producentorganisation (DFPO) finder det utilfredsstillende, at forhandlingerne om en ny EØS-finansieringsmekanisme er fastlåste og de facto blokerer for forhandlingerne om en ny tillægsprotokol med Norge om markedsadgang for fisk og fiskevarer. Som følge af de fastlåste forhandlinger har der siden 1. maj 2014 ikke været transitadgang for danske fiskefartøjer – og EU-fiskefartøjer ved indsejling til norske havne. En situation, som ifølge DFPO både er til økonomisk ulempe og sikkerhedsmæssigt gene for dansk fiskeri. DFPO bemærker endvidere, at eventuel øgede norsk markedsadgang for forarbejdede fisk og fiskevarer ikke vil være til fordel for dansk fiskeri.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra dansk side vil man tage Kommissionens orientering til efterretning, idet omfattende og ambitiøse frihandelsaftaler generelt er i Danmarks interesse som et vigtigt skridt på vejen til at opnå adgang til en række store markeder med deraf følgende forøgede eksportmuligheder og vækst i Danmark.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er endnu ikke kendskab til andre landes holdninger.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. oktober 2014 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 13.-14. oktober 2014, jf. samlenotat oversendt den 2. oktober 2014.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.